

” 70 éve a gyermekekért,
70 éve az óvodapedagógusok
pedagógiai-módszertani
fejlődéséért ”

SZAKMAI-MÓDSZERTANI FOLYÓIRAT

NEVELÉS

A címlapfotó-pályázat szeptemberi nyertese: **Gyöngyös Város Óvodái Platán Úti Tagóvodája**

Kép címe:

De jó móka a takarítás!

Beküldő óvodapedagógus:

Márkus Jánosné Tóth Mónika tagóvoda-vezető

LXXVI. évfolyam
2023. szeptember
7. szám

70 ÉVES AZ ÓVODAI NEVELÉS!

MEGHÍVÓ „a gyermek mindenk felett álló érdekében” szervezendő ÓVODAPEDAGÓGUS KÉPZŐK, GYAKORLÓ ÓVODAPEDAGÓGUSOK, ÓVODAPEDAGÓGUS-JELÖLTEK ORSZÁGOS ÓVODAPEDAGÓGIAI SZAKMAI ÖSSZEJÖVETELÉRE

A szakmai összejövétel témája:

A GYERMEKKÖZPONTÚ TEVÉKENYSÉGSZERVEZÉS AZ ÓVODÁBAN

A témaválasztás indoklása:

- Nagyon eltérő az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján történő tevékenységszervezés értelmezése.
- Az óvodapedagógusok nagy részének nehézséget jelent a gyermeki tevékenységek gyermekközpontú módon való megszervezése, a párhuzamos tevékenységszervezés, az individualizált-fejlődés értelmezése, támogatásának megvalósítása a gyakorlatban.
- Az óvodai mindennapokban gyakoriak a kötelező jelleggel, „iskolásított” módon szervezett foglalkozások, az oktatás visszaépítése, a kényszeren alapuló napirendi helyzetek, a csoportszintű megoldások elsőbbsége.

A szakmai összejövétel időpontja: 2023. október 20. Időtartama: 9–16 óra

Helyszíne: Zuglói Civil Ház Községi Színtér, 1144 Budapest, Csertő park 12.

A szakmai összejöveten részt vevő regisztrált pedagógusok 8 óra igazolást kapnak!

A szünetekben a részt vevő óvodapedagógusok megtekinthetik és megvásárolhatják
szakmai kiállítóink termékeit.

A szakmai összejövétel előadói, előadásaik címe:

- **Dr. Pálfi Sándor** – tanszékvezető főiskolai tanár, Debreceni Egyetem Gyermeknevelési Gyógypedagógiai Kar
Előadásának címe: A tevékenység a gyermekközpontú nevelésben
- **Feróné Komollai Anikó** – pedagógia előadó, ny. c. egyetemi docens, Tokaj-Hegyalja Egyetem Neveléstudományi Tanszék
Előadásának címe: A játék... az gyönyörű!
Videófelvétel: Bárándi Napsugár Óvoda
- **Dr. Daróczi Gabriella** – egyetemi adjunktus, oktató, ELTE Tanító és Óvóképző Kar Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék
Előadásának címe: A narratív készség fejlesztésének jelentősége és megvalósításának játékos lehetőségei az óvodai tevékenységek rendszerében
Videófelvétel: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Zalakomári Óvoda
- **Dr. Szarka Júlia** – főiskolai tanár, pedagógia szakos előadó, ének-zene tanár, Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar
Előadásának címe: „Óvodával..., annak zenéjével foglalkozni nem mellékes kis kérdés..., országépítés”
Videófelvétel: Debreceni Görgey Utcai Óvoda
- **Dr. Varga Emőke, PhD habil.** – tanszékvezető főiskolai tanár Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
Előadásának címe: A képeskönyv, mint az óvodai vizuális nevelés eszköze – Gyermekközpontú vizuális tevékenységszervezés az óvodában
Videófelvétel: Egri Kertvárosi óvoda Epreskert utcai Tagóvodája
- **Lívják Emília** – mesteroktató, gyógytestnevelő tanár, Tokaj-Hegyalja Egyetem Neveléstudományi Tanszék
Előadásának címe: A sokoldalú, változatos, játékos mozgásfejlesztés jelentősége kisgyermekkorban
Videófelvétel: Tatabányai Német Nemzetiségi Óvoda Alsógallai Óvoda Telephely
- **Bíró Gyula** – igazgató, c. egyetemi docens, Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Kar Nevelés- és Társadalomtudományi Intézet
Előadásának címe: A lényeg lényege...
Videófelvétel: Egri Kertvárosi Óvoda Ney Ferenc Tagóvodája

70 ÉVES AZ ÓVODAI NEVELÉS!

• **Dr. Rábai Dávid** – adjunktus, Debreceni Egyetem Gyermeknevelési Gyógypedagógiai Kar
Előadásának címe: Gyermeki munka az óvodában
Videófelvétel: Dorogi Zrínyi Ilona Óvoda

A szakmai összeövetel célja:

- A 70 éves Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat megünneplése
- Az ÓNOAP szellemiségében történő korszerű, gyermekközpontú tevékenységszervezés fókuszba helyezése.
- Az óvodapedagógia szakmai képviselőinek találkozása, közös együtt gondolkodás – óvodapedagógus képzők, óvodapedagógusok, óvodapedagógus jelöltek.
- Elméleti és gyakorlati segítségnyújtás, módszertani tudás rendezése.

A szakmai összeövetelünk céljából adódó feladataink:

- Az óvodás gyermek tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamatának helyes értelmezése.
- Az ÓNOAP ezzel kapcsolatos irányelveinek hangsúlyozása.
- A korszerű, a gyermek szükségleteihez igazodó tevékenységszervezés gyakorlatban történő megvalósulásának segítése (előadás+videófelvétel).

A meghívottak köre:

óvodapedagógusok, óvodavezetők, pedagógiai munkát segítő munkatársak, fejlesztőpedagógusok, óvodai szakemberek, konduktorok, gyógypedagógusok, szülők, szülői szervezetek, érdeklődők

Részvételi díj: 9000 Ft

(mely tartalmazza a büféebédet – egy sós és egy édes péksüteményt, valamint egy félliteres ásványvizet)

Az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat előfizetőinek ebből az összegből 30% kedvezményt biztosítunk.*

Nevelőtestületeknek 5–9 fő esetén 5%, 10–14 fő esetén 10% és 15 főtől 15% további kedvezményt biztosítunk.

(A kedvezmények nem összevonhatók.)

***Az Intézményekben előfizetésenként 1 főnek jár kedvezmény.**

Szakmai gondozó:

Hornyán Anna (az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat főszerkesztője)

Szakmai program szervezője:

Sprint Kft., az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat kiadója. Telefon: 06 (1) 237-5060; e-mail: sprintkiado@sprintkiado.hu

Jelentkezés:

A jelentkezési lap letölthető a Sprint Kiadó weboldaláról: www.sprint-kiado.hu/konferencia

Jelentkezési lapot igényelhet e-mailben is: sprintkiado@sprintkiado.hu

A jelentkezés határideje: 2023. 10. 13.

**Programunkra sok szeretettel várjuk a nevelőtestületeket,
az óvodapedagógusokat, a képzők elméleti szakembereit, az óvodapedagógus
hallgatókat, és a nevelőmunkát segítő munkatársat!**

INDUL A 2023–2024-ES NEVELÉSI ÉV

Nevelésiév-indító jó kívánságok	3
Új rovatok bemutatása.....	4
Címlapfotó-pályázat nyertesei.....	5
Díjak-pályázatok bemutatása	6
OVI-NEVI ROADSHOW	8

BOLDOG 70. SZÜLETÉSNAPOT ÓVODAI NEVELÉSI

Pivókné Gajdár Klára: Múltidéző szakmai emlékezők az Óvodai Nevelés lapjaiból (6. rész).....	10
--	----

AZ ÓVODAI NEVELÉS SAJTÓTÖRTÉNETI KITEKINTÉSE

Kocsis Piroska–dr. Szeri Istvánné: Visszatekintés az óvodatörténeti folyóiratokra (6. rész)	11
---	----

„A GYERMEK MINDENKÉPP FELLETT ÁLLÓ ÉRDEKÉBEN” – SZEMELVÉNYEK KÖRMÖCI KATALIN SZELLEMI HAGYATÉKÁBÓL

Körmöci Katalin: Személyes bánásmód a befogadás időszakában (1. rész).....	12
--	----

CÍMLAPFOTÓ-PÁLYÁZAT NYERTESE

Címlapon a címlapfotó-pályázat szeptemberi nyertese.....	14
--	----

ÓVODÁINK PEDAGÓGIAI GYAKORLATÁBÓL

Fodorné Nánási Szilvia: A szüreti hét emlékező tevékenységei a Kisari Bóbita Óvoda, Bölcsőde és Konyhán	14
Kövérté Toldi Zita: Kincses Kultúróvoda pályázat – Hagyományos szilvalekvárfőzés, ahogy nagymamánk készítették	16

SZAKMAI TUDÁSUNK BŐVÍTÉSÉHEZ

DIGITALIZÁCIÓ ÉS ONLINE VILÁG AZ ÓVODÁBAN

Hornay Anna: Interjú dr. Baracsi Katalin LL. M családjogi szakjagász, LL. M infokommunikációs szakjagász, internetjagász, közösségimédia-trénerrel.....	18
Fóris Marietta: A digitalizáció helye és szerepe az óvodáskorú gyermekek életében (1. rész)	19

A TEHETSÉGFEJLŐDÉST TÁMOGATÓ KÖRNYEZET SZEREPE

Prof. Dr. Gyarmathy Éva: A fejlesztő környezet átalakítása, avagy tehetségfejlesztés címkék nélkül (1. rész)	20
---	----

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ AZ ÜNNEPI ZENEI ANYAG ÖSSZEÁLLÍTÁSÁHOZ

Dr. Szarka Júlia: Zenei jó tanácsok a gyermeki fejlődés támogatásához (2. rész)	21
---	----

A GYERMEKI MOZGÁS FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE

Horváthné Aczél Judit: A mozgás szerepe az óvodáskorú gyermekek fejlődésében (1. rész).....	22
---	----

A „DE JÓ CSAK LENNI” GYERMEKJOGI KUTATÁS TAPASZTALATAI

Dr. Teszenyi Eleonóra: „A környezet szerepe” (1. rész) „De jó csak lenni!” A gyermeki jogokat tisztelő pedagógiai gyakorlat kutatási eredményei.....	23
---	----

FONTOS, HOGY EZT IS TUDJUK!

HÁTTÉRTUDÁSUNK BŐVÍTÉSE ÉRDEKÉBEN

Dr. H. Tóth István: Csillagoltó sötétségben mi vagyunk még éberen... ..	24
---	----

TUDÓSÍTÁS

Tarkóné Strifler Anita–Sinyiné Nagy Éva–Kiss-Handra Judit: Az óvodáskorú gyermekek egészségmagartatásának formálása.....	25
Kundakker Ferencné: „Múltan nyugszik a jelen, s ezen a jövődől!” – 70 éves a 4-es óvoda, városunk, Dunaújváros egyik tagóvodája.....	26
Papp Lászlóné: XXVIII. Országos Tavasz Konferencia Budapesten.....	27
Pivókné Gajdár Klára: Emlékeztető az ÓVOK 6. szakmai találkozójáról	28
Bácsó Flóra: REC: Reflexió, Együttműködés, Csoportos támogatás	30

Örökös főszerkesztő: KÖRMÖCI KATALIN

Főszerkesztő: Hornay Anna
anna.hornay@gmail.com

Főszerkesztő-helyettes:
Sinkovicsné Király Angéla
sinkovics.kiraly62@gmail.com

SZAKMAI TANÁCSADÓ TESTÜLET:

Bíró Gyula, Dr. H. Tóth István Csc, Dr. Pálfi Sándor
PhD, Lizanecz Edina, Nagyné Szabó Etelka, Dr. Páli
Judit PhD, Tallér Erzsébet

A kiadásért felel: Machos Ferenc
machos.ferenc@sprintkiado.hu

Marketingigazgató: Mester Tamás
mester.tamas@sprintkiado.hu

Kiadó és szerkesztőség:
Sprint Kft., 1137 Budapest, Újpesti rkp. 7.
Telefon: 237-5060
E-mail: ovodaineveles@sprintkiado.hu

Hirdetésfelvétel:
ifj. Machos Ferenc
Telefon: 06 (1) 237-5060
06 (30) 335-2949
E-mail: hirdetes@sprintkiado.hu

MEGRENDELHETŐ:

- honlapunkon: www.sprint-kiado.hu
- telefonon: 06 (1) 237-5060
- e-mailben: elofizetes@sprintkiado.hu

Előfizethető még a Magyar Posta Zrt.-nél az ország bármely pontján közvetlenül a kézbesítőknél, a postahivatalokban, valamint a Központi Hírlap Irodánál:

1087 Budapest, Orczy tér 1.
Postacím: 1900 Budapest.
Tel.: 477-6300 vagy 767-8262
és hirlapelofizetes@posta.hu címen.

Éves előfizetési ár:
9800 Ft (10 megjelenés).

Külföldön terjeszti:
Color Interpress Kft.
1039 Budapest, Hatvany Lajos u. 14.
Tel./fax: 243-9232
info@colorinterpress.hu

A kéziratokat wordben, a rajzokat, fotókat
JPG-file-ban (1 MB feletti méretben) várjuk
az ovodaineveles@sprintkiado.hu e-mail-
címmre. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza!

„A kiadó részére megküldött fotókra vonatkozó-
an írásban kérjük a beküldő nyilatkozatát, hogy
a képen szereplő személyek (gyerekek esetében
a szülők) hitelt érdemlően nyilatkoztak arról,
hogy hozzájárultak a publikáláshoz nyomtatott
és online formában egyaránt.
Kiadó a továbbiakban semmilyen felelősséget
nem vállal a beküldött és megjelent fotók tar-
talmáért!”

Nyomás: Pharma Press Kft.
Felelős vezető: Arany Tamás
A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk!
HU ISSN 0133-1477

ÓVADAPEDAGÓGIAI KIADVÁNYAINK

Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése

Szerző: Patyi Zoltánné

A kiadvány az aktuális jogszabályi elvárásoknak megfelel. Kitölthető táblázatokkal segíti a teljes nevelési időszak felölését. (3-4, 4-5, 5-7 éves életkorra bontva). Különös figyelmet fordítva azokra a szenzitív szakaszokra, amelyekben az egyes pszichikus funkciók érése a legintenzívebb!

(Bővebben: <https://www.sprint-kiado.hu/termek/ovodas-gyermekek-fejlodesenek-nyomon-kovetese/>)
(Legkevesebb rendelhető mennyiség: minimum 10 db)

Zöld Szívvel, lélekkel az óvodában

Módszertani és gyakorlati útmutató a zöldszíves természeti neveléssel való azonosuláshoz és a fenntarthatóságra nevelés értelmezéséhez

Szerzői: Orgoványi Anikó–dr. Victor András–Jantnerné Oláh Ilona

„Az óvodapedagógusoknak segítséget nyújt az életpályamodell minősítő eljárásában hetedikként szereplő kompetencia értelmezésében, mely az óvodapedagógus környezeti nevelésben mutatott jártasságára, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselőre és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módjára irányul.

A mellékletekben mesék, bábelőadások forgatókönyvei, versek, valamint egy tervezet és egy reflexió található, amely az elméleti háttértudás megszerzése és a Zöld Szív Ifjúsági Természetvédő Mozgalom szemléletének megismerése mellett nagymértékben segíti:

- a fenntarthatóság jelentésének megértését,
- a környezettudatos magatartás alakításának gyermekek számára is érthető, átérezhető, azonosulásra ösztönző módon való közvetítését,
- e szemlélet átadásának, közvetítésének tervezési, szervezési folyamatát,
- valamint a 7. kompetencia fejlődését segítő pedagógiai munka gyakorlatát.”

(Bővebben: <https://www.sprint-kiado.hu/termek/zold-szivvel-lelekkel-az-ovodaban/>)

TOVÁBBKÉPZÉS

Óvónő helyettesít minibölcsiben – pontos címe:

HÁROM ÉVNÉL FIATALABB GYERMEKEK NEVELÉSÉHEZ, GONDOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ALAPISMERETEK

60 órás felkészítő tanfolyam óvodapedagógusok számára bölcsődei kisgyermeknevelő helyettesítésére.

Akkreditációs száma: 140/10/2021.

Részletek a www.fonixfured.com/ovodai-tovabbkepzesek menüpont alatt.

**A Sprint Kiadó munkatársai és a magunk nevében szeretettel kívánunk
vidám, tevékenységekben gazdag percek, gyermekek és felnőttek számára is
élményekben gazdag, eredményes 2023-2024-es nevelési évet!**

Hornyán Anna főszerkesztő-Sinkovicsné Király Angéla főszerkesztő-helyettes

Hétvári Andrea

Ovis Induló

Egy, kettő, három, négy,
két kis lábam hová mégy?
Egy csodás nap reggelén
óvodába megyek én.

Játék, mese rengeteg,
mosolyog a sok gyerek.
Pöttyös labda, kacagás,
az óvoda, de csodás!

Ovis lettem!

Nézd csak, anya, hogy megnőttem!
Szép nagy ovis lett belőlem!
Mennem kell, mert vár sok gyerek,
babák, pöttyös labda, kerek.

Vár a játék, vár a hinta,
a kisszobám búcsút int ma.
Vár engem az óvónéni,
szépeket fog majd mesélni.

Öltözni egyedül fogok,
oly ügyesen, mint a nagyok.
Jelem is lesz: kocka, virág,
így lesz kerek majd a világ.

Mesehallgatás

Orgoványi Anikó

Óvó néni köszöntője

Gyorsan elszaladt a nyár,
kopogtat az ősz már,
de a kedves óvodánk
újra csak miránk vár.

Óvó néni mosolyog,
fogad tárt karokkal,
végre itt a sok gyerek,
tele vidámsággal.

Annny mindent mesélnék
mi történt a nyáron,
fürödtem a Balcsiban és
lett egy új barátom.

Ugye, kedves óvó néni,
te is kipihent vagy,
és egy kicsit hiányzott
már e cserfes csapat?

Ígérjük, hogy jók leszünk,
ha nem is csendesebbek,
de rád nagyon figyelünk,
így okosodunk meg.

Mit is mondhatnánk neked,
kedveset és szépet,
fogadd el a szívünkben
hozott szeretetet!

Játék, kreativitás és matematika a kupakkokkal

A fotók
a Kaposvári
Nemzetőr Sori
Központi Óvoda
Honvéd utcai
tagóvodájában
készültek

Kedves Olvasóink!

A 2023-2024-es nevelési évben is olvashatók lesznek az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat és az Óvodai Nevelés Facebook-oldalának jól ismert és kedvelt rovatai, tartalmi, valamint újakkal is bővítjük azokat.

Folytatjuk a Címlapfotó-pályázat nyertes óvodáiról szóló bemutatkozó írások, az óvodáink pedagógiai gyakorlatát bemutató cikkek közlését, valamint Körmöci Katalin örökös főszerkesztő rovatát – melyben a szellemi örökségét képviselő írásait, tanulmányait tesszük közzé. Az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat 70. születésnapjára emlékező rovatainkat a születésnaphoz igazodva csak a naptári év végéig tesszük közzé.

A folyóiratban új rovatként jelentkezik a Digitalizáció és online világ az óvodában, a Módszertani útmutató az ünnepi zenei anyag összeállításához, a „De jó csak lenni” gyermekjogi kutatás tapasztalatai, A gyermeki mozgás fejlődésének segítése, A tehetségfejlődést támogató környezet szerepe és Az aktuális törvényi változások nyomán követése című rovat.

Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák kisgyermek között élve a mindennapjaikat, mindannyian tudnak idézni olyan rövid történeteket, vicces szituációkat, amelyekből kitűnik a gyermeki

gondolkodásmód, illetve olyan beszélgetésrészleteket, amelyek megmosolyogtatnak bennünket, felnőtteket. Örömmel fogadjuk, ha ezeket megosztjátok velünk. Mennyiségtől függően vagy a folyóiratban a „Cuki csacsogások” című rovatban, vagy az Óvodai Nevelés Facebook-oldalán tesszük közzé az átlalatok beküldött „cuki beköpéseket”.

A Facebook-oldalunkon (<https://www.facebook.com/ovodainevelés>) az eddig megszokottak mellett ebben a nevelési évben a gyermekirodalom nagy alakjait mutatjuk be kicsit bővebben.

A 70. születésnapját ünneplő Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat kiadója az ünnep alkalmából kedvezményrel kedveskedik a régi és az új előfizetőknek. Minden előfizető intézményből 1 fő, illetve minden magánszemély a tavasszal és ősszel megrendezendő Országos Óvodapedagógiai Szakmai Összejövetel árából 30% kedvezményt kap.

Reméljük, hogy e széles és színes kínálatra továbbra is segíteni tudjuk olvasóink pedagógiai, módszertani ismereteinek bővülését. Bízunk benne, hogy minél több intézményt és óvodapedagógus társunkat üdvözölhetjük a 2023-2024-es nevelési évben is az előfizetőink között.

A Sprint Kiadó munkatársai és az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat szerkesztősége nevében Hornyán Anna, a folyóirat főszerkesztője

Címlapfotó-pályázat – eredményhirdetés

Tisztelt Nevelőtestületek!

Kedves Kolléganők! Kollégák!

Felhívásunkra ismét az ország minden területéről érkeztek nevezések, amit szívből köszönünk minden intézménynek, óvodapedagógusnak! Nagyon változatosak a fotók témái, azonban mindegyiken tükröződik a magas színvonalú pedagógiai munka. Gratulálunk az élménydús mindennapok, az ünnepek ötletgazdag, tevékenységgazdag megszervezéséhez, amely a beküldő óvodapedagógusok elhivatottságáról, gyermekközpontú gondolkodásmódjáról árulkodik.

A 2023–2024-es nevelési évre a 10 lapszám címlapfotóit a következő intézményekből választottuk ki:

Szeptember:

Beküldő intézmény: Gyöngyös Város Óvodái Platán Úti Tagóvodája
Beküldő óvodapedagógus: Márkus Jánosné Tóth Mónika tagóvoda-vezető
Csoport neve: Pillangó csoport
A kép címe: De jó móka a takarítás!

Október:

Beküldő intézmény: Ispotály Utcai Óvoda Debrecen
Beküldő óvodapedagógus: Monostori Vivien
Csoport neve: Szivárvány csoport
A kép címe: Megérkezett a hűvös, őszi idő! Gyógyítsuk meg a lázas macit!

November:

Beküldő intézmény: Dunaharaszti Hétszínvirág Óvoda
Beküldő óvodapedagógus: Kelemen-Szebeny Olga
Csoport neve: Bíbor csoport
A kép címe: Madárkarácsony, ajándékdíszek a madaraknak az óriás adventi koszorúra

December:

Beküldő intézmény: Cserszegtomaji Pipacs Óvoda-bölcsőde
Beküldő óvodapedagógus: Kozma Márta okleveles pedagógiatanár MA
Csoport neve: Méhecske csoport
A képek címe: Karácsonyi várakozás gyertyafény, csillagfény

Január:

Beküldő intézmény: Csillagvár Óvoda és Bölcsőde Hétvezér utcai telephely Hajdúböszörmény
Beküldő óvodapedagógus: Leleszné Szveda Klára óvodavezető
Csoport neve: Pillangó csoport
A kép címe: Vajon ki tudjuk szedni az összes „hóglyót”?

Február:

Beküldő intézmény: Hajdúhadházi Városi Óvoda – Székhelyintézmény
Beküldő óvodapedagógus: Fegyveres Antal Attiláné mesterpedagógus, tehetséggondozó szakpedagógus
Csoport neve: Maci csoport
A képek címe: Szuper jó ez az autósmozi!

Március:

Beküldő intézmény: Tatabányai Német Nemzetiségi Óvoda Alsógallai Óvoda Telephely
Beküldő óvodapedagógus: Szórád Éva óvodavezető-helyettes
Csoport neve: Vidra csoport
A kép címe: Párhuzamos tevékenységszervezés – Március 15-re készülünk

Április:

Beküldő intézmény: Vass Jenő Óvoda és Bölcsőde Eszterlanc Tagóvodája
Beküldő óvodapedagógus: Szabóné Török Gabriella tagintézmény-vezető és Szántóné Papp Judit óvodapedagógus
A kép címe: Tavaszi udvari tevékenységek a Vass Jenő Óvoda és Bölcsőde Eszterlanc Tagóvodájának udvarán

Május:

Beküldő intézmény: XIII. Kerületi Egyesített Óvoda Zöld Ág Tagóvodája
Beküldő óvodapedagógus: Kavalecz Angéla tagóvoda-vezető, Szalavári Andrea tagóvodavezető-helyettes
A kép címe: Közös családi kirándulás a királyréti tanösvényen

Június:

Beküldő intézmény: Kaposvári Nemzetőr Sori Központi Óvoda Honvéd Utcai Tagóvoda
Beküldő óvodapedagógus: Tuba Gabriella óvodapedagógus, szakvizsgázott gyógytestnevelő
Csoport neve: Katica csoport
A kép címe: Nyáron a szabadban jobban esik az ebéd

Díjak-pályázatok

Az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat szerkesztősége a Sprint Kiadó támogatásával 2021/2022-es nevelési évben díjakat alapított, amely egyrészt mély tisztelgés **Körmöci Katalin munkássága, emléke, szellemi öröksége előtt**, másrészt segíti **Körmöci Katalin – a lap örökös főszerkesztője** által támogatott gyermekcentrikus szellemiség továbbélését, nem utolsósorban pedig erkölcsi elismerés az intézmények, az óvodapedagógusok részére.

Körmöci Katalin szellemi örökségét képviselő díjak:

„A GYERMEKEK MINDENK FELETT ÁLLÓ ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ ÓVODA” – VÁNDORDÍJ

A pályázat célja:

Olyan óvoda elismerése, ahol érvényesül az Óvodai nevelés országos alapprogramjának szellemisége, és a gyermek mindennek felett álló érdekében végzik munkájukat az ott dolgozó alkalmazottak.

A pályázat feltételei:

- A gyermekközpontság tükröződik az óvodai élet mindennapjaiban:
 - rugalmas napirend jellemzi,
 - érvényesül a szabad játék kiemelt szerepe,
 - párhuzamos tevékenységsszervezéssel biztosítják az óvodapedagógusok, hogy a gyermekek szabadon választhatnak tevékenységet,
 - tevékenységekbe ágyazottan valósítják meg az ismeretszerzési folyamatokat,
 - figyelembe veszik a gyermeki szükségleteket, az egyéni sajátosságokat,
 - megvalósul a differenciált, személyes bánásmód,
 - a nevelőtestület és a pedagógiai munkát végző alkalmazottak értik, képesek megfogalmazni, valamint a gyakorlatban alkalmazzák a gyermekközponthú pedagógiai szemléletet.
- A pályázó intézmény 3–5 évre visszamenőleg dokumentumokkal igazolja, hogy az óvoda minden csoportjában az Óvodai Nevelés országos alapprogramjának szellemiségét tükröző pedagógiai munkát végeznek az ott dolgozó felnőttek.
- Benyújtandó dokumentumok:
 - az intézmény bemutatása,
 - elégedettségmérő kérdőívek eredményei (közvetlen és közvetett partnerek: szülők, gyerekek, alkalmazottak, fenntartó),
 - tanfelügyeleti ellenőrzés tapasztalatai,
 - az intézményben minősült kollégák minősítő eredményei,
 - a tervezés folyamatának, illetve néhány konkrét tervnek a bemutatása,
 - videófelvevételeken, fotókon, a hétköznapok, ünnepek, egyéb események bemutatása.

(Az intézményekben már meglévő dokumentumoknak a megismerésével célunk, hogy a pályázatra való nevezés ne jelentsen plusz írásbeli és egyéb feladatot a pályázó intézmények számára, illetve, hogy a dokumentumokba való betekintéssel lehetőségünk legyen az óvodában folyó pedagógiai munka minél alaposabb, átfogóbb megismerésére.)

Az elbírálás részét képezi a Bíráló Bizottság képviseletében az Óvodai Nevelés szerkesztőinek és esetleg a Szakmai Tanácsadó Testület néhány tagjának látogatása a pályázó óvodában, amely során a gyermekcentrikus óvodai életet, az ÓNOAP szellemiségében történő pedagógiai munka megvalósulását figyeli meg.

Az elbírálás részét képezi a Bíráló Bizottság tagjai: a Szakmai Tanácsadó Testület tagjai, **Bíró Gyula, dr. H. Tóth István CSc, dr. Pálfi Sándor PhD, Lizanecz Edina, Nagyné Szabó Etelka, dr. Páli Judit PhD, Tallér Erzsébet** és az Óvodai Nevelés szerkesztői, **Hornyán Anna és Sinkovicsné Király Angéla**.

A pályázók köre: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 7.§ (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott belföldi székhelyű óvodák, fenntartótól függetlenül.

A díj tárgyasult elemei:

- Az intézmény belső terében elhelyez-

hető akvarellfestmény – Hrubóczkiné Krich Orsolya óvodapedagógus alkotása.

- Díjat kísérő dísz emlékkönyv – melyben a díjat elnyert intézmény megfogalmazhatja intézményi hitvallását, köszönő sorait.

- Emblémás díszoklevél – mely az eltelt egy év után az intézményben marad, és igazolja, hogy az intézmény büszke tulajdonosa volt az adott évben a kitüntetett címnek.

A pályázat nyertesei a díjjal járó „**A GYERMEKEK MINDENK FELETT ÁLLÓ ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ ÓVODA**” címben részesülnek. A kitüntetett címet jelképező emblémát a nyertes óvodák minden évben ünnepélyes keretek között a tavasszal szervezésre kerülő ünnepélyes díjátadó ünnepségen vehetik át. Az erről készült felvételt bemutatjuk a tavasszal tartandó, a gyermek mindennek felett álló érdekében szervezett Országos Óvodapedagógiai Szakmai Összejevetelen. A díjat elnyert óvodák megkapnak minden **Körmöci Katalin** által írt és a Sprint Kiadó gondozásában megjelent óvodapedagógiai kiadványt.

A JELENTKEZÉS HATÉRIDEJE:

2023. OKTÓBER 31.

AZ ÓVODAI NEVELÉS ÖRÖKÖS FŐSZERKESZTŐI DÍJA

A pályázat célja:

Azoknak az óvodapedagógusoknak az erkölcsi elismerése, akik a tudásmegosztás jegyében cikkeikben, tervezési dokumentumaikban, az ÓNOAP szellemiségét, a „gyermekek mindennek felett álló érdekeit” képviselik.

A pályázat feltételei:

- Elsősorban **Körmöci Katalin** „a gyer-

mekek mindenek felett álló érdekeit” képviselő szemléletét, az ÓNOAP szellemiségét tükröző, néhány fotóval illusztrált gyermekközpontú tevékenységeket bemutató terveket, cikkeket, tanulmányokat várunk a szerkesztőségbe, melyeket 2023. márciusától 2023. december 31-ig megjelentetünk a lapszámok egyikében.

- Fontosnak ítéljük, hogy az írás:
 - vagy segítse az elméleti tudás bővítést, a szemléletformálást,
 - vagy ötletekkel segítse a mindennapi óvodai élet szervezési, tervezési, megvalósítási folyamatait.

A pályázat elbírálói – A Szakmai Tanácsadó Testület tagjai és a szerkesztők.

- A pályázatban automatikusan részt vesz minden lapba szerkesztett cikk, tervezés.

- A pályázat három nyertese a tavaszi díjátadó ünnepségen veheti át a díjat.

A díj tárgyasult elemei:

- **Óvodai Nevelés Örökös Főszerkesztői díja** – díszoklevél keretben – Hrubóczkiné Krich Orsolya óvodapedagógus alkotása.

- **Körmöci Katalin** által írt és a Sprint Kiadó gondozásában megjelent óvodapedagógiai kiadványok.

**A CIKKEK BEKÜLDÉSÉNEK
UTOLSÓ HATÁRIDEJE A 2023–2024-ES
NEVELÉSI ÉVBEN OKTÓBER 31.**

**A 2023–2024-es nevelési évre
meghirdetett egyéb pályázataink:**

A GYERMEKKÖZPONTÚ ÓVODAI ÉLET MINDENNAPI TEVÉKENYSÉGEI – VIDEÓPÁLYÁZAT

A pályázat célja:

- Azoknak az óvodapedagógusoknak az erkölcsi elismerése, akik a tudásmegosztás jegyében videófelvételen követendő példaként mutatják be az ÓNOAP szellemiségét képviselő mindennapi tevékenységeket, a felvételen tükröződik a gyermek mindenek felett álló érdekeinek reprezentálása.

- A hallgatónak, gyakornokoknak, gyakorló óvodapedagógusoknak ötlet-

börze felkínálása a felvételeken látható események, tevékenységek bemutatásával.

- Az intézmények, az óvodapedagógusok minél szélesebb körben való bemutatkozásának segítése, pedagógiai munkájuk megbecsülése elismeréseként.

A pályázat feltételei:

- Az óvodai élet mindennapjainak, legkülönbözőbb tevékenységeinek bemutatása 5-6 perces videóban.

- A videófelvételeken bemutatható az óvodai élet bármilyen tevékenysége, mozzanata: Pl.: differenciált személyes bánásmód alkalmazásainak lehetőségei, párhuzamosan végezhető tevékenységek, különböző műveltségtartalmú, illetve alkotó tevékenységek, gyermekcentrikus ünnepi készülődés, ünnepelés, projektfolyamatok, gyermeki ötletek, azok megvalósulásai stb.

A Bíráló Bizottság tagjai: a Szakmai Tanácsadó Testület tagjai és a szerkesztők

Kiválasztás esetén:

- A videófilm felkerül az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat Facebook-oldalára.

- A beküldő óvodapedagógus rövid bemutató cikket írhat a csoportja életéről, a gyermekek videón látható tevékenységeiről, amely megjelenik a lap aktuális számában, illetve a Facebook-oldalon.

FOTÓGALÉRIA-PÁLYÁZAT

A pályázat célja:

- Az ÓNOAP gyermekközpontú szellemiségének bemutatása a fotókon keresztül.

- Az óvodapedagógusok, pedagógiai munkát segítő kollégák mindennapi széles körű tevékenységeinek, munkának bemutatása, „népszerűsítése” a fotók segítségével.

- A hallgatónak, gyakornokoknak, gyakorló óvodapedagógusoknak ötletbörze felkínálása a fotókon látható események, tevékenységek bemutatásával a tudásmegosztás jegyében.

- Az intézmények, az óvodapedagógusok minél szélesebb körben való bemutatkozásának segítése, pedagógiai munkájuk megbecsülése, elismeréseként.

- Az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat saját fotógalériájának a létrehozása, mely felöleli az óvodai tevékenységek minden területét. Célja, hogy a lapban és az online felületen közzétett pedagógiai tartalmú írások, ajánlások kísérő fotói az

intézmények által beküldött fotók közül kerüljenek ki.

A pályázat feltételei:

- A lapba, az online felületre történő kiválasztás elsődleges szempontja olyan gyermekközpontú szervezés, esemény bemutatása, mely az ÓNOAP szellemiségét közvetíti.

A fotó megörökítheti az óvodai élet mindennapi és aktuális egyéb eseményeit, pl.: a párhuzamos tevékenységszervezés mozzanatait, a páros, kiscsoportos munkafolyamatokat, a közös játékot, az udvari kreatív tevékenységet, a tavaszi, nyári, őszi, téli udvari életet, egy kirándulás eseményeit, tevékenységeit, az időjáráshoz, ünnephez, jeles napokhoz kötődő tevékenységeket, a szülőkkkel való közös programokat stb.

A fotók elfogadásának feltételei:

- A fotó mérete legalább 1 MEGABÁJT!, vagy attól nagyobb legyen!

- Intézményenként maximum 10-15 fotót várunk.

- A fotón tevékenykedő gyermekek szüleinek hitelt érdemlő aláírással kell igazolniuk – hogy gyermekükről a fotó megjelenhet az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat nyomtatott és online felületén, illetve felhasználható más óvodapedagógiai tartalmakhoz.

- A beküldő óvodapedagógusnak nyilatkoznia szükséges arról – szkennelve, aláírva –, hogy a képen szereplő személyek (gyermekek esetében a szülők) hitelt érdemlően nyilatkoztak arról, hogy hozzájárulnak a publikáláshoz nyomtatott és online formában egyaránt, mert a kiadó a továbbiakban semmilyen felelősséget nem vállal a beküldött és megjelent fotók tartalmáért.

A Bíráló Bizottság tagjai: az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat szerkesztői.

**A fotógaléria-pályázat és a
videópályázat folyamatos,
a 2023/24-es nevelési évet felöleli.**

A pályázatokra jelentkezni az **anna.hor-
nyan@gmail.com** e-mail-címen, illetve a
+36 (20) 537-8714-es telefonszámon lehet.

Szeretettel várjuk a jelentkezéseket!

*a Szakmai Tanácsadó Testület tagjai, a
Sprint Kiadó munkatársai
és az Óvodai Nevelés szakmai,
módszertani folyóirat szerkesztői*

A 2023/2024-as nevelési évben újra indul az ÓVODAI NEVELÉS SZAKMAI MÓDSZERTANI FOLYÓIRAT „OVI-NEVI” ORSZÁGOS ROADSHOW-ja

Az utazó program – szükség esetén online meeting – keretében mi, a folyóirat szerkesztői,

Hornyán Anna
főszerkesztő, óvodapedagógiai előadó,
az Óvodai Nevelés Facebook-oldalának
(<https://www.facebook.com/ovodainevelés>)
pedagógiai koordinátora
az OVI-NEVI országos ROADSHOW
szakmai gondozója

Sinkovicsné Király Angéla
főszerkesztő-helyettes
szakmai vezető-helyettes
óvodapedagógus, mesterpedagógus,
közoktatási vezető
pedagógiai szakmai
ellenőrzési és pedagógusminősítési szakértő

igény szerint tartunk előadást, szakmai napot, tréninget az érdeklődő nevelőtestületeknek, óvodapedagógusoknak!

Az OVI-NEVI ORSZÁGOS ROADSHOW célja:

A gyermek mindenek felett álló érdekében történő, az ÓNOAP szellemiségét követő pedagógiai együttgondolkodás elősegítése!

A részletek egyeztetése céljából keressetek bizalommal az anna.hornyan@gmail.com e-mail-címen,
illetve a +36/20 537 8714-es telefonszámon!

Szeretettel várjuk a jelentkezéseket: az Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat szerkesztői

AJÁNDÉKOZZON ÓVODAI NEVELÉS ELŐFIZETÉST!

Szerezzen örömet szeretteinek egy hasznos ajándékkal!
Lepje meg rokonait, barátait, ismerőseit

éves előfizetéssel (10 lapszám – évente 9800 Ft)!

Megrendeléséhez AJÁNDÉK ELŐFIZETÉSI KÁRTYÁT
küldünk!

Megrendelhető:
telefon: 237-5060; e-mail: elofizetes@sprintkiado.hu

MOZGÁS KALAND JÁTÉK

**CSOPORTOS
KEDVEZMÉNYEK**

BIZTONSÁGOS
SZÓRAKOZÁS
KÖZEL
2
HEKTÁRON
14
JÁTEKSZIGET

www.tarzanpark.hu

1046 Budapest,
Tábor u. 26-28.

ÚJPESTEN

TARZAN™ védjegye / Edgar Rice Burroughs, Inc. tulajdonában és engedéllyel használva.

Pivókné Gajdár Klára

ny. óvodapedagógus, óvodai szaktanácsadó, a Családpedagógiai Egyesület régióvezetője, az Óvodák Országos Községének (ÓVOK) társalapítója

Múltidéző szakmai emlékezések az Óvodai Nevelés lapjaiból

(6. rész)

1959. szeptemberi szám

Bech Béláné (Bács megyei felügyelő):
A játékról

A „*Nevelőmunka az óvodában*” Kézikönyv utat mutat az óvoda életének megszervezésében, az óvodai nevelés tudatosabbá tételében, így a közösségi nevelésben is. Ezen belül most az **alkotójátékban** elért eredményekről, hiányságokról lesz szó: a játékok közül az alkotójáték áll legközelebb a gyermekekhez, az óvónő ennek segítségével valósíthatja meg leginkább a gyermekek sokoldalú nevelését. Az az óvónő, aki céltudatosan készül erre a feladatra, az igyekszik megteremteni a játék feltételeit, még az eszközöket is megszerzi, de ez nem elég. Az alkotójátékhoz olyan légkört kell teremteni, hogy a gyermek megértse a körülötte lévő élet jelenségeit, az emberek cselekedeteit, magatartását. Mint a nevelőmunka minden mozzanatában, az alkotójátékban is fontos, hogy célt tűzzön ki az óvónő, mert cél nélkül nem lehet tudatosan nevelni.

Az óvodai élet egyik alapvető és nehéz feladata, hogy megtanítsuk a gyermeket közösen játszani, közösségben élni. A kiscsoportos gyermek, amikor bekerül az óvodába, nem tud játszani, először meg kell ismerkednie az óvodával, az új, idegen környezettel. A beszoktatás sajátos, csak az óvodai nevelésre jellemző szakasza a közösségi nevelésnek.

Néhány gyakorlati példa:

– Az óvodába lépés utáni első időben a gyermekek még nem játszottak, csak átölték a játékot, őrizték, hogy senki el ne vegye. Az óvó néni mosolyogva ült közéjük játszani. Miközben mindenkinek épített valamit – házat, hidat, várat – közben magyarázta a kockák színét, alakját, majd ötleteket is adott: autókat, állatokat tett a gyermekek elé, hogy azoknak építsenek. Vigyázott arra, hogy senki ne sajátítson ki magának egy játékot egész napra, hogy a játék mindenkié.

– Itt a gyermekek már tudtak egyedül játszani, kezdődött a játékharácsolás, hogy díszesebb, nagyobb legyen a házuk. Ekkor az óvónő ajánlotta, hogy játéssanak közösen. Néhány kislány beült a baba-konyhába, és pár pillanat múlva összeveszték a babán. Ekkor további ötletekkel próbálta az óvónő helyes mederbe terelni a játékot: ajánlotta, hogy az egyikük főzzön, másik rendezze be a konyhát, a harmadik takarítson, megmutatta hol a kisseprű meg a lapát. Nagyon lassan fejlődött a gyermekekben annak halvány tudata, érzése, hogy közösen még jobban lehet játszani, mint egyedül. Kiscsoportban még nem alakul ki a teljes közösség, az óvónő irányító szerepére, játékos beavatkozására, ellenőrzésére van szükség.

A középső csoportosok játéka már fejlettebb, a nagyok megfigyelései pontosabban, érdeklődési körük tágabb, élményeik is gazdagabbak. Ekkorra már az egész csoport képes arra, hogy ugyanazon játékban részt vegyen.

A szabadban más feltételek mellett, más eszközökkel folyik a játék. Itt is gondoskodnia kell az óvónőnek arról, hogy minden gyermek találjon elfoglaltságot, játékot. A **lézengő, unatkozó gyermek** okozza a legtöbb fegyelmezetlenséget. Az óvónőnek állandóan figyelemmel kell kísérnie a játékot, hogy személyes bekapcsolódásával – ha arra szükség van – új fordulatot, ötletet adhasson a gyermeknek.

Példa:

– A gyermekek homokvárat építettek, amikor a vár elkészült, a játék kezdett unalmassá válni. Az óvó néni ekkor kis csónakot hajtogatott, néhány gyermek mellé húzódott, segítettek. Ezután megindult a munka a homokozóban is, készült a Duna medre, kis vödörrel hordták a vizet, úsztak a csónakok, majd hidat is építettek a várhoz. A partra zöld ágakból erdőt építettek. Az óvó néni maga is be-

kapcsolódva a játékba, fokozatosan fejezte be úgy, hogy a gyermekek derűs, vidám hangulatát megőrizte.

Ahhoz, hogy jó alkotójáték alakulhasson ki, élményekben gazdaggá kell tenni az óvoda életét, céltudatosan kell irányítani a gyermekek játékait. Ha ismerjük **csoportunk játékigényét, értelmi fejlettségét**, világosan látjuk a magunk elé tűzött célt, és ennek szellemében végezzük nevelőmunkánkat, nem lesz nehéz megszervezni a jó alkotójátékot.

A játék tartalmában, irányításában sok helyen még nem áll a megfelelő szinten, melynek fő oka, hogy az óvónők maguk sem élvezik a játékot, és annak értékével sincsenek tisztában!

Remélem, hogy érzi az olvasó az évtizedek óta tartó egy helyben topogást, a tennivalók sürgös és „alkalmazható” megfogalmazásának szükségességét a játék terén!

A játékfajták kategorizálása vitatott kérdés, például a konstruáló-, alkotójáték mennyiben tekinthető önálló játékformának, és ez játék vagy munka a gyermek számára? Átmenetet képez játék és munka között, kapcsolatban van pl. a szerepjátékkal, a barkácsolással. Felmerül, hogy a gyermek az alkotás örömeért hoz-e létre valamit, amit nem szeretne alárendelni semmilyen szerepnek.

Gondolkodjunk el a fentiekben megfogalmazott

- lézengő, unatkozó gyerekről,
- a csoport játékigényéről, értelmi fejlettségéről; **túlléptünk már ezen a „nyájszemléleten”. és a gyermekek egyéni igényeit, fejlettségét szeretnénk megismerni?**

Kocsis Piroška
történész, főlevéltáros
(Magyar Nemzeti Levéltár)

Dr. Szeri Istvánné
mesteroktató,
óvodai szakértő

Visszatekintés az óvodatörténeti folyóiratokra (6. rész)

Sorozatunk mai számában három jelentős óvodapedagógiai szaklapot mutatunk be, melyek jelentős szerepet vállaltak Friedrich Fröbel (1782–1852) német pedagógus, óvodaalapító reformpedagógiai módszereinek magyarországi terjesztésében.
„Lapunkra szükség van!”
(Kobány Mihály szerkesztő)

A 19. század közepétől számos óvodával foglalkozó egyesület jött létre hazánkban, köztük az 1869-ben Budán létrejött Fröbel Nőegylet, amelynek névadója Friedrich Fröbel (1782–1852), az első németországi óvoda, a „Kindergarten” (gyermekkert) mozgalom elindítója. Az egyesület legfőbb célja Fröbel nevelési rendszerének magyarországi megismertetése, a gyermekkertek létrehozása, valamint a gyermekkertésznők képzése és továbbképzése volt.

A fröbeli eszmék és gondolatok hazai meghonosítása érdekében megjelent nevelésügyi szaklapok a Fröbel-féle kisdednevelési módszer helyes alkalmazásához nyújtottak segítséget.

A fröbeli reformeszmék terjesztésére az első szaklapot 1871-ben Szabó Endre (1839–1914), a pesti kisdedóvképző intézet igazgatója adta ki *Fröbel* címmel a *Buda-Pesti Fröbel-nő-egylet* közleményeként. A lap havonta egyszer jelent meg magyar és német nyelven, a második számtól csak magyar nyelven adták ki. A lap szerkesztője Szabó Endre volt.

A közlöny szerzői között a korszak neves szakembereit találjuk: Liber József több lapszámon keresztül Fröbel életét és munkásságát mutatta be, Kőrösi Csoma János, a kolozsvári gyermekkert vezetője a fröbeli játékeszközökről fejtette ki nézeteit, Hertenstein Malvin pedig arról értekezett, hogy Fröbel nevelési rendszere milyen be-

folyást gyakorol a társadalom jövőjére. A lap egyik érdekes cikkét Bock lipcsei tanár írta *Szükségesek-e a gyermekkertek* címmel. Véleménye szerint a kisdedek számára szükséges egy menhely, vagyis gyermekkert, ahol szakképzett egyén vezetése alatt nevelik a kisdedeket.

A cikkeken kívül számos rovat található a lapban, köztük *Levelezés*, *Tárca*, *Könyvismertetés*, *Egyleti élet*, *Irodalom*, *Vegyes közlemények*, valamint dalok.

Intézeti Értesítő

[1872] és 1876 között Kolozsvárt, Gámán János örökösei nyomdájában jelent meg a Fröbel Intézet lapja, az *Intézeti Értesítő*. *Közlöny a kolozsvári „Fröbel-intézet” és a szülőház közötti összeköttetés fönntartására* címmel.

A 16 oldalon kiadott lap havonta egyszer jelent meg, ára egy évre 2 forint volt. A közlönny a Fröbel-intézet igazgatója, Szabó Endre szerkesztette és adta ki. A lap

tájékoztató értesítőket közölt az intézet személyzetéről, a növendékek névsoráról és létszámáról, valamint a Fröbel-intézetben tartott foglalkozásokról.

Kisdedóvk és Gyermekkertésznők Lapja

A romantikus hangulatú címmel ellátott lap a *Kisdedóvk és Gyermekkertésznők Lapja Nevelésügyi haviközlöny* volt, mely kisdedóvk, gyermekkertésznők, néptanítók, házinevelők és gyermekes családok használatára készült. Az 1882-ben és 1883-ban Gyomán, majd Aradon megjelent lapot Kobány Mihály mintaóv adta ki és szerkesztette.

A Gyöngyösön, Herzog Ernő Ármin nyomdájában nyomtatott, 12 oldal terjedelmű lapnak mindössze nyolc száma jelent meg, minden hónap 15-én. A lap elsődleges célja Fröbel nevelési módszerének megismertetése és a gyermekkertek elterjesztése volt. A lap állandó rovatai között szerepeltek vezér- és iránycikkek, nevelési és módszertani dolgozatok, gyakorlati cikkek, gyermekversek, dalok, társasjátékok, mesék, a kisdednevelés irodalmából készített szemlék, útmutatások óvodák állításáról és a falusi menhelyek vezetéséről, rajzzal illusztrált kézimunka-leírások, kisdednevelésről szóló hírek, bírálatok, levelezés és pályázati felhívások.

A lapban cikkeztek az óvoda és népis-kola közötti kapcsolat szorosabbra fűzésé-

ről, arról, hogy a kisdednevelés miben és hogyan lehet segítségére a népiskolának. Napirendre került a kisdednevelők fizetése, a nevelők és dajkák közötti ellentét, a kisdedóvokban tetten érhető *dajkauralom*. Olvashatunk a gyermekkertésznők képzéséről, a gyermekekkel való bánásmódról, a gyermekversek és mesék pedagógiai szerepéről, hatásáról. Megismerhetjük a játék és játszva tanulás fontosságát, mint a fröbeli rendszer lényegét. Voltak, akik egyetértettek, mások kritizálták Fröbel nevelési elveit. Egyesek hibának tartották a 3–6 éves gyermekek számára létesített gyermekkertek létrejöttét, mások javasolták, hogy Fröbel módszerét be kell illeszteni a magyar kisdednevelés rendszerébe

úgy, hogy előtte meg kell tisztítani *káros cafrangjaitól*.

A lap utolsó számában Kobány Mihály szerkesztő a *Minő tanulságokat vonhatunk le kisdedóvásunk utolsó tíz év múltjából* című összefoglaló írásában értékelte a lap tíz évét, és megemlékezett P. Szatmáry Károly kisdedóv mozgalmáról. Szatmáry *Az én emlékeim* című visszaemlékezéseinek közlésével kisdedóvképző intézeti emlékeit osztotta meg az olvasóval.

Mindhárom szakmai folyóirat célja Fröbel nevelési rendszerének bemutatása és elterjesztése volt. A fröbelizmus, mely bejárta az egész világot, nem tudott meggyökeresedni a hazai óvodapedagógiában,

ám annak nézetei megtermékenyítették és elősegítették az óvodai nevelés fejlődését, hiszen egyes módszerei és eszközei széles körben beépültek a magyar óvodai nevelés rendszerébe.

„A gyermekek olyanok, mint a virágok. Az egyiket sokat kell öntözni, a másikat csak ritkán szabad.

Az egyik a sok napot kedveli, a másik árnyékos helyen is virágzik.

Vannak könnyen alkalmazkodók és érzékenyebbek.

Ha mindegyikkel ugyanúgy bánok, az egyik kivirul, a másik elszárad.”

(Friedrich Fröbel versebe szedett gondolatai)

„A GYERMEK MINDENK FELETT ÁLLÓ ÉRDEKÉBEN” – SZEMELVÉNYEK KÖRMÖCI KATALIN SZELLEMI HAGYATÉKÁBÓL

Körmöci Katalin

Személyes bánásmód a befogadás időszakában (1. rész)

Szeptemberben változatos képet mutatnak az óvodák. Vannak olyanok, ahol sírástól hangos az öltöző, vannak, ahol fojtogatóan ölelő gyermekkarok fonódnak a búcsúzkodó édesanyák nyaka köré. Vannak azonban olyanok is, ahol az édesanyák együtt töltenek néhány napot az óvodába lépő gyermekeikkel, együtt ismerkednek az új környezettel.

A hároméves körüli gyermek megváltozott élete a **befogadással** kezdődik. Minden óvodapedagógus az esetek hosszú sorát mesélhetné arról az időszakról, amikor új gyermek érkezik a csoportba. Minden törődés felé fordul, hiszen olyan változás történik az életében, amelyet legtöbbjük még sohasem élt át. **Semmi féle tapasztalat nem vezérli őket, hogy kezelni tudják ezt a szituációt,** s ráadásul sok esetben az egyetlen olyan személy is elmegy, egyedül hagyja az ismeretlen környezetben, akiben feltétlenül megbízik.

Ha egyedüli gyermek, aki újonnan kerül be a már befogadott társai közé, ez a traumatizáló időszak általában lerövidül. A társak is sokat tudnak segíteni ilyenkor, hiszen megértők – ők már átéltek egyszer ezt a traumát, múltbéli tapasztalatuk felidézésével segítségére vannak a gyermeknek is, és az óvodapedagógusnak is.

Amennyiben egyszerre érkezik 20–25 új gyermek a csoportba, ez a trauma nagyon nehezen csillapodik le. Egymást sem tudják még vigasztalni, és az óvodapedagógus sem tud mindenki felé fordulni, hogy szeretetével megnyugtassa őket. A befogadás időszaka elhúzódik, hiszen mindig van olyan gyermek a csoportban, aki sír, s ezzel feltépi a már megnyugodott gyermekek lelki sebeit, bennük a szomorúság újultán, elemi erővel tör elő hangos sírás formájában.

Az egyes gyermek az otthon **megszokott biztonságát veszíti el** a szeretett személy eltávozásával és a megváltozott tárgyi környezettel. Átmeneti megnyugtató elegendőnek bizonyulhat az ott lévő felnőtt, még akkor is, ha nem is az anyuka megszokott szeretetét tudja nyújtani. De a szeretetet, a megértést és a testi közelséget megélheti általa a gyermek, és ez egy időre megnyugvást hoz számára, mert megszerezti biztonságérzetét.

Ameddig azonban a gyermek nem szerzi meg a teljes biztonságot az új környezetben, addig véglegesen nem nyugszik meg.

Tudjuk, hogy a melegségben, szeretetben növekvő gyermek az élet viszontagságait jobban átvészeli. Marad tartalék töltése, amelyet magával hordoz a szeretett személy mellőzése idejére.

Ha a **gyermek megszereti** az óvodapedagógust, **akkor** az azért van, mert **ki tudja elégiteni** sajátosan jelentkező aktuális igényeit, sajátos szükségleteit éppen ebben a különleges időszakban.

A befogadás tekintetében szélsőségek tapasztalhatók még most is az óvodákban. Sok helyütt még a régi értelemben vett **beszoktatás van, elvárások és követelések, utasítások mentén.** Bár más és más gyermekek érkeznek a csoportba, mégis vannak olyan óvodapedagógusok, akik úgy vélik, hogy mindenkinek olyanná

kell válnia, amilyen elvárásai neki vannak. Addig, amíg a gyermek megszokja az óvodát, addig ilyen esetben szinte csak arról szól az élet, hogy ki az erősebb? A gyerek, vagy a felnőtt. Az ilyen óvodában még az az antihumánus cselekedet is előfordul, hogy a fokozatos beszoktatás arról szól, hogy első nap egy órát engedik sírni a gyermeket, s utána kiengedik a kint ülő anyukához, második nap két órát. és így tovább.

Más helyütt már a **befogadás**, mint fogalom mély, humánus tartalmat kapott, s így elvált a beszoktatás fogalmától. Az ilyen óvodában minden egyes gyermek igényeit, testi-lelki szükségleteit figyelembe veszik. Ebből táplálkozik a befogadás személyes, egyéniséghez igazodó differenciált módon való megvalósulása. Gyakorlata az alábbiakban foglalható össze:

- A befogadás nem köthető időponthoz és időtartamhoz. Egyrészt igazodik a szülő munkába állásának kezdetéhez, másrészt az anyuka jelenléte mindaddig lehetséges, ameddig a gyermek szívesen marad az óvodában, vagyis ott biztonságban érzi magát.

- A gyermek behozhatja azokat a kedves tárgyait, amelyek megnyugtadják, s ott tarthatja addig, ameddig ennek szükségét érzi (csicsi, cumi, rongyika, maci...).

- Az óvodapedagógus reggel minden egyes gyermeket úgy fogad, ahogy azt a gyermek igényli. Kit puszival, kit kézfogással, kit öleléssel stb., de mindegyik gyermekkel érezteti, hogy örül, boldog, hogy újra látja: hogy ma is jól érezzük magunkat együtt; hogy ma is történnek olyan érdekességek, ami tetszeni fog; hogy ma is jó-

kedvűek vagyunk, amíg itt vagyunk, amíg anyukának dolgoznia kell stb.

- Az óvodapedagógus már sok-sok információval rendelkezik az újonnan érkező gyermekről. Hiszen már volt családát látogatni, már beszélgetett a szülőkkel, már mintegy „**használati utasítást**” kapott tőlük – így tud oly módon idomulni a gyermek igényeihez, amely megközelítően hasonlít az eddig megszokotthoz, ezzel oldva a megváltozott körülményekből adódó krízishelyzetet.

- Az ilyen óvodapedagógus **jó kapcsolatot alakít ki a szülőkkel**, hiszen tőlük kapja a legfontosabb információkat a gyermekről. Ez azért is oly fontos, mert a gyerek, aki látja, hogy szülei milyen jó viszonyban van az óvó néni, milyen jól beszélget velük, így szívesebben marad addig az óvodában, amíg ők dolgoznak.

- Az ilyen óvodapedagógus, bár tudja, hogy a szülőkkel való jó kapcsolat időigényes, de bármikor hozzák a gyermeket, időt szakít arra, hogy röviden az éjszakai, a reggeli történeteket, gondolat megtudja. Ezek a történetek a gyermek egész napi testi-lelki komfortérzetére rányomja a bélyegét. Ha az óvodapedagógus ezt tudja, ismeri ezeket, akkor bánásmódját elfogadóan ehhez tudja igazítani.

- Az ilyen óvodapedagógus a nyugalom és a szeretet, a természetes elfogadás meleg, puha érzésével **békét sugároz**. Ez a béke beépül minden gyermek személyiségébe, napi tevékenységébe. Ezért lehet az, hogy itt természetes csend honol, a gyermek érdeklődni képes, nyitott, beszédes. A gyermek érzi, hogy fontos, és az ő gondolatának, kívánságának, gondjainak mindig elegendő, idő és törődés jut,

- Az ilyen óvodapedagógus egyik alapelve: **„Lehet a gyermeket könyvből nevelni, de minden gyermekhez más könyv kell!”** (T. Gordon)

Kihez-kihez olyan módszert, olyan bánásmódot igazít, amely a leginkább megfelel a gyermek sajátos igényeinek. Tudja, hogy ez a sikeres bánásmód leolvasható a gyermeki megnyilvánulásokról, s alkalmat ad az esetleges helyesbítésre is. Az ilyen óvodapedagógus tudja, hogy nem csálthatatlan, tudatosan tervez, kipróbál, elemez és értékeli annak érdekében, hogy a legmegfelelőbb hatást érje el, s a gyermek érdekeit a legmegfelelőbb módon tudja szolgálni.

- Az ilyen óvodapedagógus számára nem sürgős, és nem fontos az uniformizált szokások bevezetése. Fontosabb számára, hogy az újonnan érkező gyermek is **minél előbb jól érezze magát az óvodában**. Természetes egyszerűséggel képes kimutatni elfogadását és feltétel nélküli szeretetét. Fontosabb számára, hogy elegendő, a gyermek számára érdekes tevékenységet kínáljon, amelyben majd szívesen részt vesz. Ezeket az elfoglaltságokat kínálja, nem erőlteti, hiszen tudja, hogy a gyermek úgyis szívesen követi őt, éppen annak folytán, hogy szeretetet, meglegedettséget, elfogadást sugárzott a gyermek felé – úgy szerette őt, ahogy ő azt igényelte. **„A felnőtt szeretet lényege: szeretsz, mert szeretlek; A gyermek szeretet lényege: szeretlek, mert szeretsz.”** (Erich Fromm)

- Az ilyen óvodapedagógus **érzi a felelősséget** a befogadás időszakában.

(A következő lapszámban folytatjuk.)

LÁJKOLJ MINKET A **facebook**-ON IS!

Az Óvodai Nevelés folyóirat Facebook-oldalát az alábbi linken érhetitek el:
www.facebook.com/ovodaineveles

Márkus Jánosné Tóth Mónika
tagóvoda-vezető (GYVÓ Platán Úti Tagóvodája)

A takarítás világnapja

GYVÓ Platán Úti Tagóvodája a Mátra kapujának, Gyöngyös városának egyik csodaszép Zöld Óvodája. Az itt dolgozó felnőttek, az idejáró gyerekek szülei óvodaválasztásának egyik szempontja volt az Örökös Zöld Óvodával járó értékteremtő szemlélet és a környezettudatosság megléte.

A sok-sok ismert ünnep mellett igyekszünk kevésbé közismert, de fontos témákat találni óvodásaink számára, így a külső-belső környezetünk tisztán tartása az év több napján fontos szerepet kap. A nevelési év kezdetén, rögtön szeptember közepén a takarítás világnapja köré tervezünk óvodánkban nagytakarítási hetet, tevékenységeket. A gyerekek ezeken a napokon részletesebben ismerkednek a takarítás fontosságával, és tapasztalják meg a házimunka szükségességét.

A takarítási világnap története röviden: Ezt az Ausztráliából induló hagyományt, melyet országos nagytakarítási napnak neveznek, 1992-től az Egyesült Nemzetek Szervezetének környezetvédelmi hatósága hirdette meg elsőként. Jelmondatuk: „Gondolkodj világméretben és cselekedj otthon!”

Óvodánkat is megérintette ez a mondat, így beépítettük a tevékenységek tervezésébe, olyannyira, hogy megismertettük a szülőket is azzal a tartalommal, amivel ők

is hozzájárulhatnak, példát mutathatnak gyermekeiknek: 1. A természetben járás közben végzett szemétszedéssel. 2. A környezetbarát tisztítószerek használatával. 3. Tudatos elmélyedéssel az ökotakarítás praktikáiban. 4. Ajándékozással, eladással a számukra fölöslegessé vált dolgok tekintetében.

A gyermekeket pedig óvodánk, az örök-befogadott mátrai forrásunk külső környezetének tisztán tartására, a közös szemétszedések fontosságára ösztönözzük. Bent a csoportszobában, a gyermeköltözőben, a gyermekmosdóban is folyik a szorgos munka. Mindezt tudatos tervezés előzi meg a szülők bevonásával, hiszen az otthonról hozott takarítóeszközök érzelmileg szorosabban kötődnek a kisgyermekekhez, így minden ragyogóbb, tisztább lesz. Akadnak ám olyan gyerekek is, akik az otthonról hozott eszközök mellett a dadus néni por szívóját, az udvaros bácsi nagy gereblyéjét, nagy seprűjét, nagy lapátját és taligáját szeretnék kipróbálni. A babaruhák, baba-

konyhai textilek kimosása, szárítása kézzel és régi centrifugával történik, a szintén fejlesztő, együtt dolgozást igénylő csipeszes teregetés is élményszámba megy. Fiúk-lányok, kicsik-nagyok tüsténkednek, szorgoskodnak ezeken a napokon. Megosztják egymással, kölcsönadják egymásnak saját tulajdonukat, megtervezik, összehangolják a munkafolyamatokat – teljesen önállóan.

A vegyes életkorú csoportszervezésnél ez fantasztikusan látványos, eredményesnek mondható. Jól látszik, ki lesz irányító személyiség és ki lesz a türelmes beosztott. A legfiatalabbak az otthoni és az idősebb társaik mintáját követve tanulják meg a csoport szokásait, hagyományait. Türelmemre, figyelemre, segítségadásra és vidámságra remek példákat láthatunk a takarítás témájában is. A portörléstől a pókhálózásig, a porszívózástól a felmosásig, a mennyezettől a padlóig, mindent kitakarítanak a szorgos kis kezek. Ajánlom szeretettel ennek a tevékenységnek a kipróbálását minden óvodai csoportban.

ÓVODÁINK PEDAGÓGIAI GYAKORLATÁBÓL

Fodorné Nánásy Szilvia

mesterpedagógus, intézményvezető (Kisari Bóbita Óvoda, Bölcsőde és Konyha)

A szüreti hét emlékezetes tevékenységei a Kisari Bóbita Óvoda, Bölcsőde és Konyhán

Óvodánk Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye északi részén, hátrányos helyzetű községben található Kisarban. Az elmúlt évben 36 gyerek járt hozzánk. A hagyományápolás az intézmény valamennyi dolgozójának a feladata. A hagyományokat a mindennapi tevékenységeinkbe beépítve adjuk át a hozzánk járó gyermekeknek.

A hagyományápolással kapcsolatos feladataink további célja még az is, az intézmény meglévő hírnevének megőrzése, illetve növelése. Az intézmény vezetőjeként, illetve a Pillangó csoport óvodapedagógusaként tevékenykedve irányítom az ilyen jellegű közös programokat.

„Legyen úgy, mint régen vót.” „Még süit a Nap, még süitöget, csak reggelente van hideg, csak estelente kéldegél újra és újra föl a szél.”

Az őszi csodás dolgokkal ajándékoz meg minket. Ez bizony a hazai gyümölcsök érésének időszaka, és ez most a szüreti időszaka is. Több évtizedes hagyományai vannak az intézményünkben a szüretelésnek, egyik legizgalmasabb nap a gyerekeknek. Szeptember végén szüreteltünk. Az elmúlt évben is a nagy sürgés-forgás, készülődés izgalma és öröme határozta meg a mindennapjainkat. Ezen a héten sok-

sok szüreti dalocska is felcsendült. Együtt énekeltük az Ettem szőlőt, most érik, most érik...” „A kállói szőlőbe” kezdetű népdalokat. A „Lipem-lopom a szőlőt...” kezdetű dalos játék végén hangosan, együtt kiabáltuk, hogy: „tele a kiskosár!”

A szőlőt a kedves szülőknek köszönhetjük. Az óvodai nevelésünk elengedhetetlen része a szoros együttműködés a szülőkkel. Ez bizonyítja azt is, hogy a Pillangó csoportban egy kislány anyukája még pogácsával is kedveskedett a gyerekeknek, szülőknek, dolgozóknak. A szüret alatt az óvodapedagógusok irányításával énekeltünk, mondókáztunk, körjátékot játszottunk. Aktív részesei voltak a nevelőmunkát segítő dajkák is, hiszen az előkészületi munkálatok az ő feladataik.

Az apukák is örömmel besegítettek. Lejárálhattuk a szőlőt közösen a gyerekekkel,

majd préseltünk. És az eredmény...? Mézédess szőlőlé, a must. Jókedv, kacagás, tánc és koccintás követte a fáradtságos munkát. A pogácsát mind megettük, a mustot mind megittuk. Egészségünkre.

Ezután következett a nap fénypontja, a várva várt lovaskocsikázás. A lovas kocsin vidáman éneklő óvodásoktól voltak hangosak Kisar utcái, hirdelve messze földre: szüreti multság van a mi kis óvodánk-

ban. Minden közintézmény előtt megálltunk, és a kis kezek által készített mustot odaadtuk ajándékba, kóstolgatni, melyet nagy örömmel fogadtak az intézmények dolgozói, vezetői.

Élményekkel gazdag, boldog, mosolygós gyermekek szálltak le a lovas kocsiról. A szülők az oviban várták meg őket. Nagyon jól éreztük magunkat, egy igazán emlékezetes, vidám napunk volt.

Kövérné Toldi Zita

mesterpedagógus (Százszorszép Óvoda Debrecen)

Kincses Kultúróvoda-pályázat –

Hagyományos szilvalekvárfőzés, ahogy nagymamáink készítették

A mi gyermeknevelési intézményünk olyan, ahol a gyermekek, a szülők és a dolgozók is új élményekkel gazdagodtak.

A Százszorszép Óvoda pedagógiai programja a tevékenységközpontú nevelés, melyben a tevékenységekben történő tapasztaltatáson alapul a nevelőmunka. Emellett a hagyományörzés, a népi kultúra átörökítése a teljes óvodai nevelési folyamatot áthatja, a gyermekek személyiségét gazdagítva épül be a mindennapjainkba. Gyökereink ápolásával feladatunk identitásuk kialakítása, a népi kultúra átörökítése, a népi hagyományok szellemi és tárgyi kultúrájának felkutatása szülők és nagyszülők bevonásával.

„A mag el van vetve, nem kell más, csak a békesség és szeretet májusi esője, hogy kalászbá szökjön.”

(Kodály Zoltán)

Gyermekeink nevelési intézményünk alkalmas közössége személyes példaadással és elköteleződéssel támogatja céljainak sikeres megvalósítását. A 2019-es évben az EMMI Kulturális Államtitkársága által támogatott **Kincses Kultúróvoda 2019. pályázat** keretében valósítjuk meg a népi, nemzeti értékeink megismertetését, pozitív érzelmi viszonyok alakítása a közösen átélt élményekkel. A Kincses Kultúróvoda első nagy projektje **2019. szeptember 20-21-én valósult meg**. A téma: **„Hagyományos szilvalekvárfőzés, ahogy nagymamáink készítették.”**

Problémahelyzet: Hogyan valósult meg a kis szatmár-beregi falvakban a lekvárfőzés?

- Ki ismeri a folyamatot?
- Hogy szerezzük be az autentikus eszközöket?

A projekt célja: Az óvodába járó gyerekek, szülei, nagyszülei és a teljes alkalmazotti közösség összefogásával egy néphagyomány megismerése, megvalósítása. A közösségformálás, csapatépítés, kapcsolatteremtés a munkafolyamatok végzésében. A folyamattervet és a folyamat megvalósítását projektgazdaként óvodavezetőnk: Puskásné Dienes Andrea és férje koordinálta. A vezetőnk egy szatmári kis faluban nevelkedett, szocializálódott. Családjában jelenleg is őrzik és évente valósítják meg szülei az autentikus szilvalekvárfőzést. A hagyományos rézüstöt és a

hozza szükséges kellékeket onnan hozták el (Szamosszeg), hogy a tervünket megvalósítsuk. A lekvárfőzés helyszíne az óvoda udvara volt. Az óvodavezető előzetesen minden illetékes szervet, szomszédokat értesített a várható eseményről levélben.

Cikkemben szeretném bemutatni a folyamat lépéseit, a szervezést, a kivitelezést és a megvalósítást.

– Pályázati pénzüsszezből 2 mázsa szilva vásárlása, szülői-dolgozói segítséggel, behozatala az óvodába.

– **Szilvamagozás** – Péntek reggel 8 órától a 8 óvodai csoportban az óvodapedagógusok, gyermekekkel és szülőkkel, nagyszülőkkel megkezdtek a szilva magozását. Közben tapasztaltak, vizsgáldottak nagyítóval, mértek, összehasonlítottak, felfedeztek a gyerekek, és a lekvárfőzés hagyományát meséltük el a tevékenység közben.

Szilvamagozás

A rézüst beállítása, kikapasztása agyagos földdel, kavarószerkezet behelyezése

Következő lépésként a sáterszerkezet felállítása következett a lekvárfőző üst közelében. A tevékenység kezdetétől a végéig népzene, táncbáz, forró tea, hamuban sült pogácsa, lila hagymás, kacsaszíros kenyeret fogyaszthattak a résztvevők.

Péntek 17 órakor indult a **lekvárfőzés kezdete** – a magozott, darált szilva egy része üstbe került. Nagyon sok szülő és gyermek részt vett ennek megfigyelésében.

Az óvodába járó szülők, nagyszülők is heurisztikus élményekhez jutottak, hisz soha nem láttak még ilyen folyamatot, lekvárfőző üstöt, kavaróvitorlát. Az új élményeiket szóban megfogalmazták, nagy érdeklődéssel próbálták ki a kavaró mozgását.

Este 20 óra körül még nagyon sok gyermek, szülő és az alkalmazotti közösség tagjai részesei voltak a kiváló közösségformáló programnak. A folyékony lekvárt (cibere) kis tálkákban kóstolták a jelenlévők.

Előzetes szervezést igényelt az óvodapedagógusoktól, hogy az éjszakai folyamatos lekvárkavaráshoz a szülőket, családtagokat bevonják. Szervezési feladatainknak maximálisan eleget téve minden óvodai csoportból önkéntes vállalást figyelembe véve bevontuk a szülőket, nagyszülőket. Minden csoportból beosztották magukat az érdeklődő és szabadidővel rendelkező szülők. Műszakban kellett gondolkodnunk, hisz szombat délig volt szükség a személyi feltételek biztosítására. 17 órától 21 óráig, majd éjjel 2 óráig, aztán 2 órától 8 óráig és 8 órától 12 óráig váltották a több főből álló munkacsoportok egymást. Közben a kiváló közösségi jó hangulat, a csapatszellem hatotta át a munkát.

Szombat reggel 9 órakor nagyon sok család érkezett, akik a lekvárfőzés végéig ott voltak, és folyamatosan segítettek a sű-

rűsödő lekvár keverésében, a kóstolásban is részt vettek. Az elkészült szilvalekvár 8 tálba került, melyet az óvodai csoportok kaptak meg, és együtt raktuk üvegekbe, címkéztük, díszítettük a gyerekekkel. Természetesen kóstolással egybekötöttén. Délutánonként és szülői összejöveteleken a családtagok lekvárkóstolásban vettek részt.

Hozadéka: Együtt mindenki! A szülők, nagyszülők, gyermekek öröme: felfedezéses tanulás közös tevékenység közben.

Az óvodavezető szeretett volna a teljes alkalmazotti közösség bevonásával, ösztönzésével emléket állítani azoknak a múltbéli dolgoknak, amelyeket ő és néhány, a szatmár-beregi tájon nevelkedett, az óvodánkban dolgozó felnőtt élt át gyerekkorában, ezáltal az óvodai alapprogram szellemiségét hangsúlyozva a nemzeti kultúránk átörökítését, megismertetését az

óvodánkba járó gyermekekkel, és az ő családtagjaikkal, hozzátartozóikkal.

A Százszorszép Óvoda vezetője, dolgozói mertek nagyot álmodni, és ez az álom valóra vált. Ez a rendkívüli esemény nagy csapatot kovácsolt össze. Az együttműködés, a kooperáció, a kapcsolatteremtés, a jókedv, a csapatszellem hatotta át végig a folyamatot kezdetétől a befejezésig. Erősödött a család és óvoda kapcsolata, több generáció találkozása valósult meg.

A néphagyományok, népszokások átörökítésének első programját valósítottuk meg.

„Gyökerek nélkül nincs lomb, sem termés. A múlt ismerete nélkül nem teljesedhet ki a jelen, és nem épülhet jövő. Úgy gondolom, annak van jövője, aki becsülni tudja a múltat, mert jövőt építeni csak a múlt alapzatán lehet.”
(Losonczy Léna)

Hornyán Anna

főszerkesztő (Óvodai Nevelés szakmai-módszertani folyóirat), szerkesztő koordinátor (Óvodai Nevelés Facebook-oldal)
<https://www.facebook.com/ovodainevelés>

Interjú dr. Baracsi Katalin LL. M családjogi szakjogász, LL. M infokommunikációs szakjogász, internetjogász, közösségi média-trénerrel

Baracsi Katalin internetjogász. Tizennégy éve tart interaktív foglalkozásokat, tréninget gyerekeknek, fiataloknak, felnőtteknek (szülőknek, tanároknak, szakembereknek), és készít képzési anyagokat a tudatos és biztonságos internethasználatról, azok jogi, pszichológiai, technikai hatásairól és lehetőségeiről.

Dr. Baracsi Katalin

– Kedves Katalin! Kérem, legyen kedves elmondani az olvasóknak, hogy mit csinál a mindennapokban egy internetjogász?

– Az internetjogász kifejezést egy médiában történt megszólalás hozta magával. Ez az elnevezés ötvözi a jogi tudásomat és az internetet, mint a munkámban megjelenő témát. Országhatáron belül és kívül is tartok internetbiztonság témájú foglalkozásokat, interaktív tréningeket óvodáskorú gyermekektől kezdve az egyetemistáknak, mindenkinek, aki megtalálható az oktatási és nevelési rendszer valamely szegmensében. Szülőknek, pedagógusoknak, szakembereknek hozom közelebb a digitális világ mindennapjait, és teszem őket magabiztossá, hogy a környezetükben is tovább tudják adni a megszerzett információkat.

Célom, hogy az aktív párbeszéd lehetőségét megteremtve segítsem azt, hogy minden korosztály biztonságban legyen online jelenléte során. Tudják, hogy egy-egy netes cselekménynek milyen jogi következményei vannak, és hogy kitől és milyen formában kérhetnek segítséget.

Mindezt közérthetően, élményszerűen az adott korosztály igényeihez igazítva teszem online és offline egyaránt.

– Hogyan tudja segíteni a szülőket, a gyermekeket és a szakembereket?

– Rendhagyó szülői értekezleteim mind a résztvevőknek, mind később, közvetett módon gyermekeiknek nagyon hasznosak. Segítek a szülőknek megérteni, milyen platformokat, játékokat használnak gyermekeik, és felvértezem őket egy olyan szókészlettel és tudásanyaggal, amit bevetve közös nyelvet beszélhetnek a fiatalokkal, segítve az őket érő, ért online történések feldolgozásában.

A pandémia idején az ENSZ Nemzeti Távközlési Egyesület (ITU) 2020-ban kiadott szakmai-módszertani kézikönyvének, munkafüzeteinek hazai adaptálását végeztem el. Óvodás korcsoportok körében olyan különleges eszközökkel, mint japán papírszínház, memóriakártya vagy történetmesélő táblajáték segítem az internetbiztonsági témák megértését. Sango, a robot ninja állandó társam és segítőtőm a téma feldolgozásakor.

Rendszeres felkért előadója vagyok hazai és nemzetközi konferenciáknak, kerekasztal-beszélgetéseknek, és különböző médiumokban is szerepelek. Alapítása óta tagja vagyok a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság tanácsadó testületének, a Gyermekvédelmi Internet-kerekasztalnak. Televíziós, rádiós műsorokban segítem az aktuális, virtuális bűncselekményekkel és szokásokkal kapcsolatos hírek mélyebb megértését. Podcastok rendszeres meghívottja is vagyok, ahol elmerülünk egy-egy digitális témában.

Forprofit vállalkozások számára is tartok internetbiztonsági workshopokat és/vagy előadásokat.

Egyetemi oktatóként hallgatóimat segítem, hogy hasznos tudásra tegyenek szert internetbiztonsági kérdések kapcsán, így segítsenek az utánuk jövő és előttük haladó generációknak a biztonságos online jelenlét megteremtésében.

(A következő lapszámban Katalin bemutatja az új internetbiztonsági szuperhőst: Sangót, a robot nindzsát.)

Főris Marietta

óvodapedagógus, családkonzulens, a Csip-Csip Csodák Magánóvoda intézményfenntartója

A digitalizáció helye és szerepe az óvodáskorú gyermekek életében (1. rész)

Az óvodapedagógusok szakmai megbeszélésein mindig élénk vita tárgya a digitalizáció és az ehhez kapcsolódó, nagy érdeklődéssel kísért kompetencia, ezért nagy tisztelettel és örömmel indítom útjára cikksorozatomat, melynek tárgya az óvodáskorú gyermekek bármilyen részvétele a digitális világban.

A sorozatban bemutatom a napjainkban lezárult ERASMUS-HOT projektünket is, mely két éves nemzetközi együttműködésben, óvodánk koordinálásában Kárpát-medencei magyar ajkú óvodák együttműködésével – Székelyudvarhely, Kassa, Királyhelmec és Budapest – valósította meg projekt céljait. (A projekt megvalósulását az Európai Unió, az Európai Bizottság támogatta.)

Projektünkről

Projektünk motivációját partnereinkkel együtt úgy fogalmaztuk meg, hogy hisszük, hogy mind a gyermekek, mind a szülők, mind az európai értékek mentén történő modern, korszerű eszközökkel és módszerekkel történő tanulás-tanítás folyamatához szükség van a modern szemléletű pedagógusokra. A robbanásszerű IKT és digitális fejlődés hatása már az óvodában is erőteljesen észlelhető, ezért el kell fogadnunk és el kell ismernünk, hogy szükség van az IKT-eszközökre az óvodai nevelésben is, hiszen megjelent az alfa generáció, akik számára ez már ismert, és számukra érdekes, motiváló eszköznek számít.

Fontos küldetés a pedagógusok számára, hogy a korszerű eszközöket és módszereket sikeresen alkalmazzák az óvodai nevelés, képességfejlesztés folyamatában, hitelesen tudják tájékoztatni a szülőket a digitális, online világ esetleges veszélyeiről, káros hatásairól, és támogatni tudják a családokat az otthoni internetes használat megfelelő egyensúlyáról.

Célja: a pedagógusok szakmai, módszertani megújulása, lelki felfrissülése, nem csak a módszertani kultúrájuk fejlesztése érdekében, de a kiegészítő veszélye miatt is.

Pályázati munkánk tervezésekor így fogalmaztunk: „Projektünkben az új módszerek, ismeretek, gyakorlati fogások, új eszközök lendületet hoznak a munkánkba, kitekinthetünk más országok szakmai repertoárjába, megismerkedhetünk más szemlélettel, más országok tanítás-tanulási jó gyakorlataival, új köntösbe öltözhöz az eddig megszokott pedagógiai szokásunk, gyakorlatunk. Sikerműködéshez jutnak, fejlődhetnek, magabiztosabbak lesznek és szakmailag felfrissülnek a részt vevő pedagógusok. A digitális esélyegyenlőség kérdése ezért kiemelten fontos szerepet kap már az óvodáskorban – a korai iskolaelhagyás és a digitális kirekesztődés csökkentése is fontos feladatként jelenik meg a jövőt tekintve. Cél a tanulók digitális állampolgárokká nevelése, ehhez azonban

jól képzett pedagógusokra és megfelelően tájékoztatott szülőkre van szükség.

A megvalósítás elemei között elmélettel kapcsolatos előadások, gyakorlati workshopok, fókuszcsoportos megbeszélések, szülői körrel való találkozások segítik a céljaink elérését. Esélyegyenlőségi szakemberek, családterapeuta, pszichiáter bevonásával kapunk a digitális technikák és módszerek megismerése mellett a projekthez kapcsolódó releváns ismereteket. Mindezek alapjai a jövő generációjának nevelésének.

A projekt megvalósításakor öt nemzetközi partnertalálkozót és négy rövid távú képzést tervezünk, melyek során megvalósulhat az élethosszig tartó tanulás. A szerzett tapasztalatok és tudás segíti a komplex személyiségformálást, az informatikai nevelés alapjai az óvodában elkezdődnek, korszerű módszertani elemekkel fejlődik az érzékelés, észlelés, síkban-térben való tájékozódás képessége, részképességzavarok megelőzése, fejlesztés, felzárkóztatás, megvalósul a hátránykompenzáció, tehetséggondozás, sokrétű ismeretszerzés.

A projekt során egyes képzési elemekben kiemelkedik az elsődleges prevenciós munka, mely az IKT-eszközök helyes használatának kialakítása, a veszélyek elemzése és a következmények tüneteinek megismerése, a szülők hiteles tájékoztatása arról, hogy keretek nélkül veszélyessé válhat az IKT-eszközök túlzott használata. Az IKT-eszközök óvodai és otthoni használata nem veheti el az időt a kisgyermek elsődleges tevékenységétől, a játéktól, valamint a testi-lelki egészséget biztosító mesélés, verselés, éneklés, mozgás közös tevékenységekben, személyes kontaktusban megélt együttléttől. Digitális pedagógusok = digitális gyermekek = digitális állampolgárok = Európai integritás.

Cikksorozatomban a partnertalálkozók és a rövid távú képzések tapasztalatait és ezek gyakorlatban való alkalmazásának lehetőségeit mutatom be.

(A következő lapszámban folytatjuk.)

Prof. Dr. Gyarmathy Éva

klinikai és neveléslektani szakpszichológus, tudományos főmunkatárs
(MTA TTK Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Kutatóintézet)

A fejlesztő környezet átalakítása, avagy tehetségfejlesztés címkék nélkül¹

A tehetség és megjelenése

A tehetség a szokásosnál nagyobb, fejlődésre/változásra és fejlesztésre/változtatásra irányuló belső hajtóerő. A tehetség nem azzal foglalkozik, hogy valami elérhető-e, hanem azzal, hogy hogyan érhető el. Ennek a motivációnak a következménye a megszállott felkészülés, gyakorlás, munka és a kreatív gondolkodás is, amely a megszokott utaktól eltérő utak megtalálására irányul, amikor a szokásos megoldások nem megfelelőek.

A kreatív megoldásokra való motiváltság nem mindig egyezik az intellektuális megoldásokra való motiváltsággal. Az érdeklődés által fenntartott, kitartó tevékenység, akár valamely terület megismerésére irányuló erő a képességek jelentős fejlődéséhez vezethet, de nem feltétlenül része az a fajta kíváncsiság, ami a tudásra való rákérdezéshez, megkérdőjelezéshez, új lehetőségek megtalálásához vezet. Már vagy fél évszázada különböző módon leírták a kutatók, hogy **a kiemelkedő teljesítmények mögött legfőképpen nem a képességek állnak, hanem ennél összetettebb folyamatok, amelyeknek fontos része a kreativitás, az érdeklődés és főleg a környezeti hatásokra való reagálás, mégis, a mai napig a tehetséggondozás zászlajára a képességek kerülnek ki. A jó képesség előny, de nem elégséges feltétele a tehetségfejlődésnek.**

A kreativitás például nagyszerű dolog, mindenhol és mindenki elismeri. Mégis, miközben a gyerekek kiemelkedő képességfejlődését nagyon díjazza a felnőtt világ, a kreatív teljesítményeket sokszor csak játéknak, szórakozásnak, a képzelet túltengésének tekintik. Ha egy kisgyerek már óvodásként ír, olvas, számol, bár nem tesz semmi különöset, amit bárki ne tudna néhány évvel később megtenni, mégis általános elismerés és akár a tehetség címke is jár az életkort meghaladó teljesítményekért. Ha viszont egy kisgyerek rendkívüli kreativitást mutat, azt legjobb esetben is elnéző mosolygással fogadja a környezete. Egy a vízelvezetést megoldani képes csatornarendszer, vagy a rókák védelmének

kidolgozása, egy dal kitalálása igazi kreatív teljesítmény, mégsem veszik nagyon komolyan, ha ezt ötévesen teszi meg valaki. Ha pedig az ilyen „nem eléggé iskolai” tevékenységekkel mondjuk tízévesen foglalkozik egy gyermek, és ráadásul az olvasás és számolás helyett teszi, kifejezetten rosszul járhat. Pedig a kreatív gondolkodás szellemi befektetés terén messze meghaladja az olvasási készség elsajátítását.

Így aztán nagyon hamar megtanulja az okos gyermek, hogy jobb, ha okos is marad, és nem kockáztat. Az okos kisgyerek talán még nem hallott a kreativitásról, de azt már tudja, hogyha olyat kérdez, amire a felnőtt nem tud válaszolni, akkor azt általában butaságnak tartják. Ha elengedi a fantáziáját, akkor rászólnak, hogy ne beszéljen badarságokat, vagy az „egy okos gyerek hogyan mondhat ilyet” reakció jön. Ha kérdez, akkor zavar másokat, és néha szemtelennek is nevezik. Ha kíváncsiságát azzal oltja, hogy szétszedi a számítógépet, mert szeretné tudni, hogyan működik, akkor pedig igazán bajba kerül, és jön a „már megint tönkretettél valamit.”

Az okos gyerek sokszor már a csigaházába bújva jut el az iskolába. Esetleg ott még van egy-két próbálkozása, hogy kérdezzen, kitaláljon magának feladatokat, vagy a saját elgondolásával bombázza meg a tanítóját, de hamar megtanulja a legfőbb leckét: a feladatokat meg kell csinálni, és kérdezni a felnőttek joga. Az okos, fantáziadús gyerekből még okosabb, de kevésbé fantáziadús fiatal lehet, aki azt sem tudja, hogy mire jó, de nyeri majd a tanulmányi versenyeket. Aztán megtudja, hogy amennyiben jól teljesít, akkor egy még több tudást adó intézménybe kerülhet, és még többet tanulhat és tudhat meg abból, amit már tudunk.

Közben azok a gyerekek, akik nem értették meg a játékszabályokat, lassan lemaradnak. Képtelenek a munkafüzetbe rendesen rajzolgatni a szabályos karikákat. Folyton cseresznye vagy autókerek lesz a karikából. Később otthon buherálnak, és hiányoznak az iskolából. Kétes helyekre járnak, táncolnak, zenélnek, faricskálnak. Számítógépprogramot írnak házi feladat helyett. Ha a tanár számon kéri őket, szem-

telenül viselkednek, mert elmondják, hogy unalmas az iskolai feladat.

Az intelligens kisgyerek látja, hogy mit szabad tenni, és ő kerül majd a tehetséggondozó programba is, és nem az, aki macacs, önfejű, sőt, öntörvényű, csak a saját dolga érdekli, mindent szétszed, furcsákat kérdez, és még furcsábbakat mond, folyton képzeleg és álmodozik. Bár ezek alapvető tehetségjelek lehetnek, de a tehetséget nem ilyennek, hanem kis tudósnak, kis művésznek, általában a sikeres felnőtt kicsinyített másának várják el.

Az intelligens gyerek majd egyetemre jár, és okos felnőtt lesz, aki biztosra fog menni, és garantáltan sikerterületet választ, amely nem okoz meglepetést. Mindenki érti, mindenki egyetért vele, kapja sorra az elismeréseket. A tudás a bástyája, és a kreatívak bizonytalanságát, tévútjait lenézi. Nem érti, hogyan hagyhatja ott a sikeres pályát a társa, mert valami más területet foglalkoztatja, és olyasmit akar tanulni és csinálni, ami érdekli. A jó tanuló jó akadémikus lesz, és nagyon fogja utálni a léha életművészeket, mert maga soha nem mert belemenni az ismeretlenbe.

A tehetség sokféle, és a társadalomnak sokféle tehetségre van szüksége. A 21. században azonban a gyors változások közepette a legkevésbé a lecketanuló tehetségre van szükség. A gyorsan változó világban elsősorban problémaérzékeny, a helyzeteket átlátó, többféle szempontot figyelembe venni képes, kockázatokat kezelni tudó, önállóan és együttműködve is hatékony egyéniségek tömegére lenne szükség. A „néhány kiemelkedő tehetség kell, akire építeni lehet” kora lejárt. Arra kell törekedni, hogy minél több kisgyermek optimalizálhassa a benne rejlő lehetőségeket. Ehhez a tehetséggondozás újragondolására van szükség.

A tehetségről szóló tanulmányosorozatban szeretném bemutatni, hogy a tehetségbarát társadalom lényegében fejlődésbarát, vagyis minél több gyermeknek biztosít optimális fejlődési környezetet.

(A következő lapszámban folytatjuk.)

¹ MTA Közoktatás-fejlesztési Kutatási Program keretében készült tanulmány

dr. Szarka Júlia

főiskolai tanár, pedagógia szakos előadó, ének-zene tanár (Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar)

Zenei jó tanácsok a gyermeki fejlődés támogatásához

(2. rész)

A Beköszöntőben – a lap előző számában – igyekeztem összefoglalni, hogy miért kellene nagyobb hangsúlyt kapjon a gyermeki fejlődésben a zene. Az „énekelGETés – rosszabb esetben annak pótlása valamilyen hanghordozóval – nagyon sok fejlesztési területet kikerül.

Érdemes lenne átvizsgálni az alapvető zenei feladatainkat, röviden érdemes átnézni az Ének az óvodában¹ kötet tartalomjegyzékét, és melléteni a fejlesztési lehetőségeket zeneileg és a személyiség egészében, a gyermek érdekeit szem előtt tartva.

Nagyon sok óvodában szokás a gyermekek születésnapjának megünneplése. Ilyenkor sok helyen felhangzik a „Happy Birthday to you” dallama, vélhetően zagyva angol-sággal és a nevek össze-vissza ejtésével, meg sem közelítve az eredeti hangközöket. Köszöntsük egymást inkább szép magyar népdallal, a gyermek nevével behelyettesítve az adott szövegrészt: „Már megjöttünk estére...” Törzsök²-kötetben található, egyszerűségében gyönyörű dallamával. (Furulyázása sem nehéz B hanggal kezdve.)

zatot folytatni, és a gyermekek hangterjedelméhez igazodó dalokat feleleveníteni. Évekig bujkált bennem a kérdés, hogy szeptember közepétől karácsonyig miért mindenhol a „Lipem-lopom” hangzott fel a gyakorlatokon. Kiderült, hogy a gyakorlatvezetők nem akartak nehéz dalt kiadni a hallgatóknak. De hol marad a gyerek joga, hogy más dalt is megismerhessen? Akkor mitől és hogyan változik a kiemelt zenei feladat? (Legtöbbször a halkabb-hangosabb a nyerő, abból baj nem lehet.)

lá. népdal - Károlyi Amy

Már meg-jöt-tünk es-té-re, a-nyánk kö-szön-té-sé-re.

A-nyánk, légy re-mény-ség-be, kö-szön-tünk e-gész-ség-be.

A gyermekek vélhetően kiharcolják, hogy Halász Judittól a „Boldog, boldog, boldog születésnapot...” dalát még énekelhesék, valamivel jobban, mint az angolt. **Az óvodapedagógus kedvesen irányító szerepén múlik, hogy melyik dallam győz.**

Jómagam pedig **köszönöm** a folyóiratnak, hogy az őszi zenei anyagban is ad-hassak jó tanácsokat, mert azt tapasztalom, hogy „leépülnek” a dalanyagok, nem gondoljuk át a feladatainkat (tisztelet a kivételnek), még karácsonykor is a hirdetőtáblán lóg: „a héten tanuljuk az Érik a szőlő című dalt”, ami több sebből vérzik. A rengeteg szőlős-diós-szilvás dalunkból pont a legnehezebbet választja az óvó, és meg is „tanítja” azt.

Bizonyára mindenki tarsolyában van jó néhány zenei anyag, érdemes a táblá-

Néhány javaslat az „unalmas” dalok cserélésére:

Én kis kertem helyett **Kellene szép kert...** belső szünetre figyelve. **Zenehallgatás:** Ettem szőlőt...

Lipem-lopom a szőlőt helyett **Lopják az úr szőlőjét** (lá-szó-mi). **Zenehallgatás:** Érik a szőlő...

Kiszáradt a diófa helyett **De jó a dió** (sorvégi szünet megtartására figyelve).

Zenehallgatás: Hull a szilva...

Módszertani jótanácsok:

– Mondókák bőséges tárháza található ritmikai feladatokra a Forrai-kötetben.

– Népi dalos játékok jól használhatók az alapmozgásokhoz, pedagógiai jelentőségűek (hazaszeretet, hagyományok).

– A komponált gyermekdalok főleg zenei képességfejlesztésre használhatók sikeresen.

– A népdalok, műzenei szemelvények főleg zenehallgatásra alkalmasak.

A felsorolt dalok: Forrai Katalin: Ének az óvodában, 2004, Editio Musica és Törzsök Béla, 1984, Zenehallgatás az óvodában a Zeneműkiadó című kötetekben találhatóak.

Végül egy zárósztori, egy hallgató által, régi szakdolgozatban leírt tanulságos történet az őszi ünnepekhez:

„Egy településen az őszi és szüreti ünnep- és mulatságsorozat végeláthatatlan műsoráradatára hetek óta készülni kell az oviban is. Ezt legtöbbször a csoportszobai és az udvari játék sínyli meg. Jobbik eset, ha az udvaron is gyakorolhatnak, de nem kötelező, és jobbik eset, ha lehet esetleg játszani is. Viszont a legszebben éneklők, szavalók lehetnek majd a „királyi család”, a falu büszkeségei. A pünkösdihez hasonlóan szüreti király és királynő választása az ovik között több szakaszban zajlik. Hosszú ideig gyakorlással, izgalommal. Rengeteg a kiadott pénz. Szép ruha kell és vendégség. A királyi választás az esetek többségében veszekedéssé fajul, rossz élménnyé válik, mert érdekes módon mindig a polgármester vagy az orvos gyereke tudja legjobban a műsort.” Ez sajnos még most is sok helyen gyakorlat.

Találni kell tehát olyan ünneplést az óvók, a gyerekek és szülők bevonásával, ahol nincs szomorúság és fáradtság. Gyermekközpontú az a szervezés, ahol a gyermekek vidám, az ünnephez illő népzenei táncolhatnak, népi játékokat játszhatnak, tevékenységekre épülő élményeket szerezhetnek a hetekig tartó gyakorlás nélkül.

(A következő lapszámban folytatjuk.)

¹ Forrai Katalin, 2004: Ének az óvodában, Editio Musica.

² Törzsök Béla, 1989: Zenehallgatás az óvodában, Zeneműkiadó Vállalat.

Horváthné Aczél Judit

mester óvodapedagógus, TSMT terapeuta, (Szent László Óvoda és Bölcsőde, Jászszentlászló)

A mozgás szerepe az óvodáskorú gyermekek fejlődésében

(1. rész)

Mozgásdél előtt – mozgás szabadon

Az óvodapedagógusok munkájának célja, hogy az Óvodai nevelés országos alapprogramja, illetve a helyi pedagógiai programok figyelembevételével a gyermeki személyiség harmonikus fejlődését elősegítsék, a tanulási zavarokat felismerjék, megelőzzék, ezáltal segítsék a gyermek iskolára való alkalmasságának elérését.¹

Mit is jelent az iskolaérettség? Összefoglalóan: megfelelő testi, pszichés, szociális és kognitív fejlettséget. Az iskolára felkészült gyermek idegrendszere, pszichikus funkciói megfelelően működnek. Képességei, készségei megfelelő szinten állnak, és azok egyidejű működése is megvalósul. Ha az egészséges (épp érzékszervekkel rendelkező) gyermekek a támogató, fejlesztő környezetnek köszönhetően életkoruknak megfelelően fejlődnek, akkor a megszabott időben iskolaéretté válnak.

Mit tehetünk, hogy ez sikerüljön? Milyen út vezet az iskolaérettség eléréséhez?

Alapvető feltétel a gyermekek alapos megismerése. Nemcsak köznapi értelemben értve, hanem mozgásukat, játékukat, beszédüket, értelmi és szociális képességeiket, készségeiket feltérképezve, rögzítve. Szükséges a nyugodt, érzelmi biztonságot adó, elfogadó, következetes légkör kialakítása is. Továbbá a tudatos, tervszerű, sokrétű fejlődést segítő munka, aminek legfőbb eszköze, tevékenysége a mozgás.

Miért jelenthető ez ki?

Minden emberi, így gyermeki tevékenység alapja a mozgás, a sikeres végrehajtás alapot ad a további fejlődéshez (pl. páros végtagmozgások automatizálása a labdajátékok, az úszás feltétele). A mozgás a 3–7 éves korosztály legtermészetesebb megnyilvánulási formája (Porkolábné, 1999). Valamint ismert tény, hogy a mozgásos tapasztalatokban gyökereznek az értelmi képességek is. Hiába szeretnénk a téri irányok (pl. jobb-bal) tévesztés nélküli alkal-

mazását elérni a gyerekeknél, ha nincs a térben való mozgás során szerzett milliós tapasztalat, akkor csupán rátanításról beszélhetünk.

Megtanulhatják, melyik kezük a jobb vagy a bal, de mielőtt különböző helyzetekben alkalmazniuk kell, már tévesztenek, bizonytalanokká válnak. A testkép (belső vázlat önmagunkról) a fejlődés során sok-sok mozgás (kinesztétikus, taktilis, vizuális tapasztalat) által alakul ki (Porkolábné, 1999).

A mozgás olyan összetett rendszer, ami alapvetően meghatároz, ugyanakkor széles körű fejlesztőfunkcióval bír. Alakítja az alapmodalitásokat (látás, hallás, tapintás, test- és izomtónus-érzékelés); a keresztcsatornák működését (a különböző érzéleési területekről érkező ingerek összekapcsolása); a testképet, az énképet; az oldaliság (dominancia) kialakulását (melyik oldali kéz, láb, szem, fül a domináns); téri-síki-idői tájékozódást; a szociális kompetenciákat (leválási, beilleszkedési, önérvényesítési folyamatok; kontroll, autonóm és kooperációs folyamatok, erkölcsi ítéletképesség) stb. Az egész személyiséget fejleszti az idegrendszer fejlődése által.

Mondhatjuk ezek tükrében, hogy az óvodapedagógusok egyik nagyon fontos feladata tehát a mozgásfoglalkozások, a mindennapos testnevelés megtartása, és a nap minél nagyobb részében a szabad, udvari játék biztosítása. Az is szükséges, hogy a csoportszobában is szabadon tevé-

kenykedhessenek a gyerekek, ne az asztalnál kelljen játszani. A tanulási folyamatban is előnyös a mozgással kapcsolt ismeretszerzés.

Úgy gondolom, hogy az óvodába lépéstől kezdve, preventív szemlélettel, tudatosan kell végeznünk nevelő-oktató munkánkat, a legfőbb fejlesztőeszközünket, a mozgást alkalmazva.

Mit jelent ez a gyakorlatban?

- Legyünk birtokában olyan tudásnak, amivel hatékonyan segíthetjük a gyerekeket!

- Fogalmazzuk meg a rövid és hosszú távú célokat, feladatokat, legyünk tervszerűek!

- Mindig azon a szinten kezdjük a fejlődés segítését, ahol a gyermekek állnak, fontos az anamnézis, a megismerés!

- Minden tevékenység során törekedjünk arra, hogy játékosan, mozgás által, mozgáshoz kapcsolódva valósítsuk meg a feladatokat, ezzel megnövelhetjük a hatékonyságot is!

Mindehhez ismernünk kell, hogy a sikeresen végrehajtott mozgáshoz mi szükséges. Elsősorban ép test (ép érzékszervek, izomzat, ízületek), kiépült idegpályák: jól működő szenzoros és motoros rendszerek, ezek együttműködése a vestibuláris (egyensúlyi) rendszerrel, külső-belső ingerek, amelyek beindítják azt, valamint tanulási folyamat, gyakorlás.

(A következő lapszámban folytatjuk a sorozatot.)

¹ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor> (Óvodai nevelés országos alapprogramja)

dr. Teszenyi Eleonóra

egyetemi tanár és kutató (The Open University, UK)

„De jó csak lenni!” – A gyermeki jogokat tisztelő pedagógiai gyakorlat¹ kutatási eredményei (1. rész) „A környezet szerepe”

A Debreceni Egyetem és az Open University (Egyesült Királyság) közös kutatása révén vizsgáltuk a gyermeki vágyak, érzelmek és élettapasztaltok – tehát a jogaik – megjelenését a pedagógiai gyakorlatban. A kutatási eredmények hét fő témájára épülő konferencián 2022 októberében közelebb kerültünk ahhoz a látásmódhoz, ami a gyermekközpontú pedagógiát, a gyermekkor kutatásának innovatív szemléletét tükrözte. A debreceni Vojtina Bábszínházban megrendezett esemény szintén teret adott a kutatásban részt vevő pedagógusoknak, hogy saját tapasztalataikat megosszák a konferencia közönségével. Erre készülve kértem meg a nyíregyházi Gyermek Ház vezetőjét, Skarbit Józsefnét és óvodapedagógusait az óvoda autistacsoportjából Krajecz Amarillát és Demcsákné Lorger Tímeát, hogy reflektáljanak a közel két éves kutatási folyamat élményeire, különösen a környezet szerepét illetően, ami a kutatási eredmények egyik fő témája volt.

A kutatásban részt vevők tapasztalatai

Tímea és Amarilla elmondták, hogy a csoportjukban lévő gyermekek számára fontos volt, hogy egy vizuális eszközt használjanak, aminek a segítségével a gyermekek ki tudták fejezni a gondolataikat és meg tudták mutatni hogy mihez vonzódnak, mi tetszik nekik. Fényképek készítése a gyermekeket érdeklő környezeti tárgyairól és az azokról folyó verbális és nem-verbális kommunikáció értékes visszajelzéseket adott a pedagógusok számára a gyermekek preferenciáiról. Mint ahogy ezt Amarilla is megfogalmazta, „ezáltal a gyermek is gyakorolhatta a jogát, beleszólhatott a tervezésbe... hogy mivel és hogyan szeretne játszani.” Tímea úgy érezte, hogy a gyermekek törődésként élték meg ezt a tevékenységet, míg Skarbit Józsefné hangsúlyozta, hogy ez egy nagyon fontos üzenetet közvetített a gyermek felé: azt hogy „te értékes vagy, elfogadlak”.

Hogyan segíti a környezet a gyermekjogok érvényesülését?

A kutatási eredmények elemzése megerősítette hogy a környezet – mind a tárgyi, érzelmi és szociális környezet – kimagasló szerepet játszik a gyermekek óvodai és óvodán kívüli életében, mert teret is ad, de egyben határokat is szab a gyermeki jogok kifejezésének. A tárgyi környezet a gyer-

mek számára szabad hozzáférést és ezáltal rugalmasságot és kreativitást biztosít. Az egyént tükröző érzelmi környezet segíti a gyermekeket a nehezebb élethelyzetek feldolgozásában, és elvezeti a gyermeket oda, hogy megbízzon az érzéseiben, és tudja, hogy ezeknek létjogosultságuk van. Ahhoz, hogy az érzelmi környezet ezen funkciója érvényesüljön, szükség van arra, hogy a gyermek kötődjön a környezetéhez azáltal, hogy ő is hozzájárul kialakításához és fenntartásához. A gyermeknek megfelelő szociális környezet a saját és egymás melletti gyermeki cselekedeteknek ad teret, ahol az egyik tevékenységből szabadon átléphetnek a másikba, mozoghatnak a társaik között, a társakkal együtt és külön is, és ahol a saját és társaik tapasztalataiból merítve építi a gyermek társas énjét.

Tanulságok

A Gyermek Ház Óvoda a kutatásban részt vevő pedagógusai és vezetője úgy érezték, hogy a pozitív tapasztalataik továbbra is segítik majd a munkájukat abban, hogy még jobban odafigyelve, a kutatás során kibővített eszköztár segítségével maradjanak érzékenyek a gyermekek által közvetített gondolatokra. Mindhárman fontosnak tartják, hogy „ennek a munkának nagyobb hangot adjunk.

A szakmát vizsgálat alá kellene helyezni, és erről a témáról többet kellene beszélni, hogy mindenki, aki részt vesz a gyermekek nevelésében és gondozásában, értse, mit

értünk gyermekjog alatt (nem csak a gyermek védelmét) a pedagógiai gyakorlatban.”

¹ A gyermekjogi kutatás a magyar óvodákban projekt az Open University Children's Research Center és a DE Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar Gyermeknevelési tanszék munkatársainak közreműködésével zajlott. Vezető kutatók: dr. Natalie Canning, dr. Teszenyi Eleonóra, dr. Pálfi Sándor.

Dr. H. Tóth István CSc

alkalmazott nyelvész, a neveléstudomány kandidátusa, egyetemi docens
(Károlyi Egyetem Filozófiai Fakultása, Prága – Budapest – Kecskemét)

Csillagoltó sötétségben mi vagyunk még éberen...

Erősen hiszek, sőt határozottan hiszek abban, hogy Vajda János (1827–1897) neve versélményeket hív elő a magyarázó olvasó és értő emberek olvasmánykincséből. De legalábbis az a szállóigévé vált nemes gondolat, mely itt most a címben olvasható, eléri az ismerősség küszöbét. Egyébiránt az 1857-ben megjelent A virrasztók című Vajda János-költeményből vettem a jelen dolgozatom élére emelt idézetet.

Annyiféle gondolat és érzés, terv és indulat kavargó, hullámzik lassan évek óta a pedagógustársadalomban, így természetesen az óvodák térfelén is, hogy ez idő tájt, amikor az új nevelési-gondozási évünkre hangolódunk, időszerű még gondosabban, még kompromisszumkészebben szétnéznünk a házunk, vagyis az óvodapedagógia, illetőleg az óvodák táján. De sose feledjük: 1990. szeptember 2-án az 54 cikkből és preambulumból álló *Gyermekeggyezmény* vezette be a „**gyermek mindenk fölé álló érdekének**” fogalmát, és azt a gyermekkel kapcsolatos minden döntés fókuszába helyezte. Nem véletlen, hogy sok-sok éve az *Óvodai Nevelés* országos folyóirat és annak a holdudvarában megjelent kiadványok, továbbá a megrendezett helyi és/vagy országos tanácskozások címlapján, borítóján, reklámtábláján is mindig hangsúlyos helyen jelenlévő ez a hitvallás. Ekképpen is jelezve, hogy a „gyermek mindenk fölé álló érdekének” irányelvét, célját, szellemiségét, értékrendjét, erkölcsi elvét az alfától az ómegáig valljuk és vállaljuk is!

De miképpen is állunk ez idő tájt? Ne kerteljünk!

Akkora sűrűségű feszültséggel érkezik sok-sok kisgyermek reggelként intézményeinkbe, hogy csak nézünk kétségbeesetten: hogy bírják el ezek a kicsinyek a maguk, a családjuk és a világ ilyen-olyan keresztjeit, mert bizony **egyre inkább keresztbordozókká váltak mára az óvodások is**. Álljon gondolkodásunk és pedagógiai tevékenységeink láncolatának erőterében: az ő életminőségük szüntelen gondozásáért az iskoláskor előtti közösségi-társadalmi nevelés vonatkozásában mi járunk, mi járhatunk elől. Beszédgondozóik, szókincsgyarapítóik, az egyéni, a kiscsoportos és a közösségi játékaik lehetőségeit is mi tudjuk, pontosabban nekünk adatott meg kereteznünk, megvíváznunk és gyarapítanunk.

Miért fontos minden időben az óvodai nevelő-gondozó tevékenységek láncolata? Azért, mert **az óvodai nevelés alapozza meg egyebek mellett a személyiségfejllesztést és a tanulási készségeket is**. Mivel mindezzel valamennyien tisztában vagyunk, joggal jelenthetjük ki: nem vagyunk óvodához, óvodai csoporthoz fűlázott, csatasorba állítható, vezényelhető lények, hanem főiskolai és/vagy egyetemi szakmai-pedagógiai és pszichológiai háttérrel, évről évre gyarapodó nevelési-gondozási gyakorlati tapasztalatokkal erősödő, szabadon, a kisgyermeknek mindegyik felett álló érdekeire tekintettel javaslattevő, döntő és problémamegoldó, lelkiismeretes, önbecsüléssel bíró szakemberek, hivatástudattal rendelkező pedagógusok vagyunk, azok is akarunk maradni.

A pedagógusokkal kapcsolatban alapvető elvárás teljesen jogosan a szüntelen, csillapíthatatlan éberség a gyermekek testi-lelki és intellektuális fejlődésének nyomon követése, sőt segítése. Előfordul, hogy gyanakvással fogadják némely szülők a pedagógusoknak a mégoly visszafogott, óvatos jelzéseit is. De az ilyen **szülői attitűdöt** nem fogadhatjuk el, mert **a reánk bízott gyermek mindenk fölé álló érdekét** kell szemünk előtt tartanunk. Valamikor az 1990-es évek elején ütötte fel a fejét az óvodák és az iskolák világában az az egyáltalán nem szerencsés szemlélet, miszerint fogjuk vissza magunkat a családok tájékoztatását illetően, nehogy megsértődjenek, és egy másik intézménybe vigyük el a szülőktől az óvodás és/vagy iskolás gyermeküket. Akkoriban is és most is határozott véleményem volt s van ezzel a jelenséggel összefüggésben, amit nem mellesleg a poeta doctus Babits Mihálytól, a *Jónás könyvéből* így tanultunk: „... mert vétkesek közt cinkos, aki néma.”

Ha nem szemlesütve, a szolgaság jármához szoktatva, hanem éberén figyel-

jük a körülöttünk zengő-zúgó, acsarkodó világot, akkor azt érzékeljük, mintha elvesztettük volna a szavak a súlyukat, a jelentőségüket, az értéküket, talán még az értelmüket is. Olyan erőszakos, durva, sőt trágár nyelvi megnyilvánulásokkal találkozunk, hogy kellemetlenül, kínosan érezzük magunk magunkat: **hát mivé lett a világ?! Téved, aki arra gondol, hogy a kisgyermek nem fuldokolnak ebben a nyelvi-kifejezésbeli környezetszennyezésben!** Sajnos sokan eljutottunk mára oda, hogy folyamatos kínzó örvénylésben, rendezetlen örvénylő mozgásban, háborgásban, nyugtalanságban (= turbulenciában) van részünk mind a kisvilágunkban is, mind az óvodai csoportszobákban is, mert nem tudjuk, mert egyre inkább nem lehet függetlenítenünk magunkat a ránk zúduló ilyen-olyan erőszaktól. Mert nyelvi erőszak, nyelvi zaklatás az egymás túllicitálása is, a felforrósodott hangulatú véleménynyilvánítás is, és ennek folyamata, hogy már alig halljuk ki, alig ismerjük fel az adott körülmények igazságát, sőt a másik ember igazságát. Így aztán beleforgunk, beletekeredünk abba a helyzetbe, amit a **bizalmatlanság** szavunkkal írhatunk le. Hogy ez miből adódik? A legkülönbözőbb okokat sorakoztathatnánk, de talán meg kell, helyesebben: **meg kellene csendesednünk**, és ebbe az irányba, a befelé, a lelkiségünkre is figyelő csendességgel kellene a mindennapjaink történéseire válszólnunk (= reflektálnunk).

Ilyen türelemmel, valójában a „gyermek mindenk fölé álló érdekének” érvényesülését segítő kell viselkednünk még inkább, mintsem hirtelenjében, avagy felindultságában gondolná bárki is. De azok, akik napról napra együtt lélegeznek az óvodai világgal, tudják, vagyis tudjuk mindannyian, hogy egyre sokszínűbb iratokkal, dokumentumokkal, ha úgy tetszik, akkor jogosítványokkal érkeznek, illetőleg

érkezhetnek dajkák, pedagógiai segítők, szakközépiskolai diákok, OKJ-s tanulók, főiskolai és/vagy egyetemi hallgatók, a legjobb, legszerencsésebb esetben friss diplomás, az óvodás kisgyermek nevelését és gondozását hivatásként lélektől lélekig vezérelve, tisztelettel, odaadással, szeretettel végző óvodapedagógusok. Legyünk támogatók: **pártfogók, tanácsadók** (= mentorok), **védnők, védelmezők, támogatók** (= patrónusok), mert nekünk magunknak is jólestek pályánk hajnalán, talán még később is, a **buzdító, a lelkesítő, az önkritikus szemléletre készítető tanácsok**.

És akkor még nem is ejtettünk szót az **óvodavezetőről!**

Joggal hisszük, hogy a szakmailag-emberileg legérettebbek álltak és állnak intézményeink élén, mert ők egy másféle nézőpontból tudják, hogy a kisközösségek, az óvodai csoportok nevelő-gondozó tevékenységeinek az intézmény egészséges működését biztosító szakszerű összehangolása és irányítása többletterhet, többletfigymel elvárók, és ezt vállalni készek és megvalósítani képesek is óvodavezetőink.

Ez idő tájt mindenki felfokozottan érzékeny, szenvedélyes, így vezetőink is, mivelhogy legelőször is nekik kell kiállniuk a

szülői közösségek elé a csoportszervezési, csoportindítási hírekkel, reményeink szerint a legbiztatóbbakkal, miszerint **együtt van, készen áll a nevelő-gondozó testület az új óvodai év indítására és lelkes végigvitelére**.

Úgy legyen, hisz a „... csillagoltó sötét-ségben mi vagyunk még éberen”.

FELHASZNÁLT IRODALOM:

A gyermek mindenk fölött álló érdeke – <https://jogaszvilag.hu/szakma/a-gyermekjogi-egyezmey/>

TUDÓSÍTÁS

Tarkóné Strifler Anita–Sinyiné Nagy Éva–Kiss-Handra Judit

Békés Vármegyei Kormányhivatal (BÉVKH) népegészségügyi főosztály

Az óvodáskorú gyermekek egészségmagatartásának formálása

A köztudatban általánosan elterjedt és elfogadott az a nézet, hogy a nevelés lényege az érték közvetítés, értékteremtés, kultúraátadás és személyiségfejlesztés. Az egyén egészségének védelme a tanulási folyamat eredményeként realizálódik, ahol a készség, a jártasság, a képesség fejlődik. A cikk bemutatja, hogyan, milyen módon segíti egy kormányhivatal a nevelési intézményekkel együttműködve az óvodáskorú gyermekek egészségmagatartásának formálását. Az 1997. évi CLIV. törvényben előírt irányelvek a BÉVKH ügyrendjében kerültek meghatározásra, ezen feladatok ellátása a népegészségügyi főosztály hatáskörébe tartozik. A főosztály egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai az egészség mint érték tudatosítása különböző szinteken a „Közös érték az egészség” program keretében valósulnak meg. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a nevelésmódot irányelvekre építve (Jean Piaget, Nagy József, Bábosik István, Benjamin S. Bloom, Falus Iván) hangsúlyozza, hogy az egészséges életmódra nevelés, az egészségszocializáció ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A „Közös érték az egészség” program keretében meghirdetett „Őszi, tavaszi vetélkedősorozat” egy értékteremtő tevékenység, amely az óvodáskorú gyermekek egészségmagatartását formálja a meglévő ismeretekre építve,

az adott közösségben elvégzett feladatok segítségével, valamint szorosabb együttműködés kialakítására adott lehetőséget a kormányhivatal és a nevelési-oktatási intézmények munkatársai között. A több éven keresztül meghirdetett vetélkedősorozatok világnapok köré szerveződő feladatai elektronikusan kerültek kiküldésre minden hónap első hetében. A felkínált lehetőségekből legalább kettőt kellett feldolgoznia az óvodának. A nevelési intézménynek dokumentálni kellett a tevékenységek tervezetét, a megvalósítást igazolni néhány fotóval, maradandó alkotással. Ez a dokumentáció képezte az értékelés alapját.

A feladatokat nagyon kreatívan valószínűsíthetően meg a gyerekekkel. Meglátogattak egy családi gazdaságot, ahol haszonállatok tartásával és tejfeldolgozással foglalkoztak. Az óvoda bioveteményében többféle gyógy- és fűszernövényt termesztettek, ősszel összegyűjtötték, szárították, és teát készítettek belőle. A fogyasztás mellett a gyerekek megszagolhatták a vászonzsákocskákba rejtett illatos növényeket. Az aszalásra szeletelt gyümölcsöket „élősarkukban” helyezték el, naponta forgatták, szellőztették. Az így elkészített gyümölcs szintén kedvelt csemege lett a csoportban. A zöldségfélék feldolgozását, tartósítását egy savanyítóüzemben figyelhették meg.

A családok együttműködésével minimalizálták az egyszer használatos műanyag eszközöket, melyek helyett mindenki otthonról hozott evőeszközöket, kulacsot, poharat, tányérokat. A cukros üdítőital helyett lajtos kocsiból vizet vagy szódásballonból szódát lehetett inni és szörpöt készíteni. Az óvoda kapott egy műanyag flakonokat összepréselő eszközt, így még helytakarékosabban tudják szelektíven gyűjteni a hulladékot.

A „Gyere két keréken oviba!” programon a gyerekek megismerkedhettek a közösségi közlekedéssel és az elektromos hajtású járművek környezetkímélő hatásával. A tevékenységek során lehetőség volt a testséma gyakorlására, az egyensúly fejlesztésére, a finommotoros koordináció és nagymozgás-koordinációs gyakorlatok elvégzésére, a térbeli helyzetek észlelésére.

A szív világnapi esemény feldolgozása során egy óvoda a Boldogságóra program segítségével az önismeret fejlesztésével, boldogságérzetet fokozó technikák bemutatásával segítette a gyerekeket a hétköznapi problémákkal való megküzdésben.

A Bálint-napi hagyományok őrzése alkalmával a gyerekekkel és a szülők segítségével összegyűjtött képeket nézegettek a madarakról, facsemetékről. Megfigyelték sétatájuk alkalmával a fákat, bokrokat, kíváncsian hallgatták a madárcsicsergést, lesték milyen madarat pillantottak meg

először. Beszélgettek a naphoz fűződő néphagyományokról, az időjárásból következtettek, milyen lesz a termés abban az évben.

Az Egészség világnapja alkalmából a gyerekek közelebbről megnézték a fogorvos munkáját, eszközeit (hogyan működik a fogorvosi szék, milyen eszközzel dolgozik a fogorvos – pl. fűrő, orvosi tükör –, mivel tömők be a kilyukadt fogat, milyen fogót használnak a foghúzáshoz). A látogatás végére minden kisgyermek fogait sikerült ellenőrizni. Meghallgatták a Két kis fog Tündérországbán című mesét, megnézték a Makk Marci-sorozat egy epizódját.

A föld világnapján a föld szerkezetével és tulajdonságaival ismerkedtek. Kísérletezésük során 3-fajta földet tettek 3 üvegbe

(termőföldet, homokot és kavicsot), felöntötték vízzel, és megfigyelték, melyik, hogyan viselkedik. Három csiga volt vendégségben a csoportban: Villám, Virág, Batman. Otthont rendeztek be nekik a gyerekek, nagyítóval figyelték életüket, etették őket, salátalevéllal, gyermekláncfű zöld levelével. Néhány nap elteltével vizsgálhelyezték őket a szabadba.

A megyéből 22 nevelési intézmény jelentkezett a versenyre. Nem volt kötelező minden fordulóban részt venni, azonban a 3 forduló alatt összegyűjtött összes pontszám határozta meg a végső sorrendet. A verseny eredményhirdetésére meghívást kaptak az intézmények vezetői, pedagógusai és a díjazott óvodai csoportok. A beküldött fotókból a gyerekek mara-

dandó alkotásaiból az eredményhirdetéssel egyidejűleg kiállítást szerveztünk. A díjazott pályázatok bemutatásával arra törekedtünk, hogy a következő tanév nevelési tervébe a jó gyakorlatok a helyi lehetőségekhez adaptálva beépülhessenek. A pedagógusok személyes interakciók során lehetőséget kaptak tapasztalataik megvitatására. Az 1–3. helyezett csapat vásárlási utalványban részesült, mely összeget a Kormányhivatal biztosította. Ezen kívül minden díjazott csoport átvehetett 5 db „Gyomnyomon a határban” parlagfüves társasjátékot. A nem díjazott csapatok egy-egy emléklapot kaptak munkájuk elismeréseként. A díjazott csoportok óvodapedagógusainak 1-1 könyvvel köszöntük meg munkáját.

FELHASZNÁLT IRODALOM:

- **Ádány Róza** (2011): Megelőző orvostan és népegészségtan. *Medicina Könyvkiadó Zrt.*
- 363/2012. (XII. 17.) Kormány rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról. Letöltéshelye, ideje: <https://fogalomtar.aek.hu/index.php/Eg%C3%A9szs%C3%A9g> 2023.07.13.
- <https://njt.hu/jogszabaly/1997-154-00-00> A letöltés ideje: 2023.07.20.
- **Bábosik István** (1999): A nevelés elmélete és gyakorlata. *Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.*
- **Ballér Endre-Golnhofer Erzsébet-Falus Iván-Kotschy Beáta-M. Nádasi Mária-Nahalka István-Petriné Feyér Judit-Réthy Endréné-Szivák Judit-Vámos Ágnes** (2003): Didaktika. *Nemzeti Tankönyvkiadó RTt., Budapest.* https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/cho6so5.html (továbbiakban: www.regi.tankonyvtar.hu) A letöltés ideje: 2023.07.20.
- **Nagy József** (2000): XXI. század és nevelés. *Osiris Kiadó, Budapest.*

Kundakker Ferencné

köznevelési és felnőttképzési szakértő

„Múlton nyugszik a jelen, s ezen a jövődő!”

70 éves a 4-es óvoda, városunk, Dunaújváros egyik tagóvodája

1953-ban adták át az intézményt, az idén ünnepeli 70. születésnapját.

A hagyományokat tisztelő, a múlt értékeit megbecsülő intézmények megemlékeznek az alapítás és működés jeles évfordulóiról. A mi óvodánk, mi sem tehetünk másképpen!

1979 nyarától kezdtem el dolgozni ebben az óvodában, így az én óvónői munkám is beleszövődik már ebbe a ciklusba. Óvodavezetői kinevezést kaptam július elsejével.

Az elődeink szakmai munkájára építve, új tartalommal kibővítve tettük még tartalmasabbá az óvodai élet szokásrendszerét és azokat az ünnepélyeket, amelyek fontosak a gyerekek érzelmi, értelmi és közösségi nevelése céljából. Ezek az ünnepek nem egy napon, hanem folyamatosan, egy-két hétig a játékba integráltnak, a komplexitás keretében, minden tevékenységben megjelentek.

Kiemelten és elmélyülten az anyanyelvi-kommunikációs nevelés került előtérbe a Játék – Mozgás – Kommunikáció címet viselő

nevelési programunkban. Mesemondó versenyt szerveztünk városunk valamennyi óvodájának részvételével minden év tavaszán. Az OVI Olimpiákat sorra a 4-es óvoda nyerte. Néptáncal,

népzenével is eredményesen ismertettük meg óvodásainkat. A környezeti nevelésünk keretében, a környezetvédelmi nevelés részeként az óvoda udvarán a gyerekek óvónői segítségével fákat ültettek, télen madáretetőket készítettek, és ügyeltek a madarak etetésére. A fák, bokrok védelmére nevelés folyamatos feladat volt.

A helyi adottságok kihasználásával a természeti környezethez való pozitív viszony és természetvédő magatartásformák kialakítása volt a célunk.

A szülőkkel a tartalmas és a közvetlen kapcsolat kialakítását segítették elő a fogadóóráink, a nyílt napok. A szülői értekezletek témái: előadások és beszélgetések az óvodai és családi nevelés minden területét érintették a közös együttnevelés érdekében.

A szülők, az óvónőkkel együtt hozták létre az óvoda alapítványát Gyermekünké a jövő elnevezéssel. Az alapítványba jelentős szülői támogatás érkezett, melyet az óvoda fejlesztésére használtunk fel a gyerekek számára. Ma is működik az alapítvány.

Több sikeres pályázatot nyertünk, melyekkel az óvodánkat tettük esztétikusabbá, valamint az óvodai céljaink és feladataink megvalósításában tudtunk hatékonyabban előrejutni.

Megszületett a gondolat: próbáljuk meg olyan megmozdulás szervezését, ahol az egész család együtt tornászhat, a szülők elhozhatják a nagyobb, illetve a kisebb testvért is.

Első alkalommal előfordult, hogy néhány apuka, anyuka úgy gondolta, csak mint külső szemlélő vesz részt, de a lelkes hangulat rövid idő alatt megragadta, s maga se hitte volna, már ott csúszott, mászott, versenyzett, mozgott gyermekével.

Programjaink célja sokrétű volt: erősíteni az óvoda-család közötti kapcsolatot, a szabadidőt hasznosan eltölteni úgy, hogy az közben a család együttes kikapcsolódását szolgálja; egészséges életmódra, a mozgás – az együttesen végzett mozgás örömeire neveljen úgy, hogy az a gyermek és a szülő számára egyaránt vonzó és szórakoztató legyen.

Kundakker Ferencné 25 évig volt az óvoda vezetője.

Papp Lászlóné

„Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” egyesület alelnöke

Országos egyesületi innováció az óvodai nevelésünk tudatosabbá tételéért, a szülőknek segítő, differenciált gyermeki személyiség fejlesztéséért

*XXVIII. Országos Tavaszi Konferencia Budapesten,
az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” minisztérium által jóváhagyott
alternatív óvodapedagógiai programmal működő óvodáknak*

Nehéz világot élünk, amelyben mindenki küzd a megszokott megélhetéséért, próbálja minél boldogabban megélni a mindennapokat, úgy, hogy munka után még el kell végeznie a családdal kapcsolatos teendőket is. Nap mint nap látjuk délutánoként a szülők fáradt arcát, pedig a neheze még hátra van nekik, mert a gyermekek tenivalókkal tele érkeznek haza, és elvárják a szülők segítségét. A nevelési feladatok is nap mint nap jelentkeznek, amelyek bizony elsősorban a családok feladatai. Mi a nevelési problémáink megoldásában segítők és hátránycsökkentők lehetünk, a sok-sok kiváló nevelési gyakorlatunkkal, példánkkal. Napjainkban azt tapasztaljuk, hogy fel kell erősíteni az óvoda kiegészítő szerepét, és képzett szakemberként segítenünk kell a gyermekek erkölcsi, szociális tulajdonságainak, képességeinek fejlesztésében. Megértettük, hogy nem elég a spontán nevelési szituációkat az érintett gyerekekkel csak megbeszélni. Újabb nevelési tettek van szükség, és tudatosabb, tervszerűbb munkára ahhoz, hogy a gyermekek pozitív személyiségjegyei kialakulhassanak, megerősödjenek.

2022-ben Nagy Jenőné, az egyesületünk elnöke két éves innovációt tervezett

az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” alternatív programmal dolgozó bázis és modellóvodák nevelőtestületeivel, hogy kidolgozzák – az alapprogram által kiemelt – állandó értékek mentén megjelenő érzelmi, erkölcsi, szociális, értékorientált nevelés minőségi tervezését. Ennek szellemében a **nevelőtestületek közösen** alkották meg az évenkénti két féléves nevelési terveiket az óvodájuknak, amelyeket az ott dolgozók azonosan értelmezhettek, és azonosan alkalmazhattak. **Sokat dolgoztak azért, hogy meg tudják teremteni egy nevelőtestületen belül a nevelés állandó értékeit, és elérjék minden csoportban, hogy a szokások, szabályok azonosra válhassanak a pedagógusok munkájában.** Így az új kollégáknak a mentorpedagógusok a kezükbe tudják adni az óvoda közös nevelési terveit, amelynek alkalmazását bármelyik csoportban meg is figyelhetik.

Az óvodák két féléves lebontásban, kéthetes időintervallumban tervezték meg szabad játékidőben a **vigasztalás, figyelmesség, együttérzés, segítőkészség, szorgalom, kitartás, őszinteség, szerénység, pontosság, együvé tartozás, szabálytartás, igazságosság, igazmondás, türelmesség, önzetlenség, önismeret, konfliktusmegoldás** személyiségjegyek tartalmának megismertetését, gyakoroltatását, önálló alkalmazását kis-középső-nagycsoportban vagy vegyes csoportokban. A személyiségjegyek interi-

orizálásához minden csoportban az óvodapedagógusok találtak ki olyan szituációs játékokat, szerepjátékokat, dramatikus játékokat, fantáziajátékokat, szabályjátékokat, amelyeket szívesen játszottak a gyermekekkel. Minél izgalmasabbak, érzelmegazdagabbak ezek a játékok annál nagyobb eredményt hoznak!

Az innovációban részt vevő bázis- és modellóvodák **2022 ősz végén egy nyugat-magyarországi és egy kelet-magyarországi regionális konferencián** lehetőséget kaptak, hogy bemutassák az összesen több mint 320 érdeklődő óvodapedagógusnak a tervezeteiket és videofelvételen a ragyogó fejlesztőjátékaikat, amelyek igen megnyerő erővel bizonyították, hogy ezekre a játékokra nagy szükségük van a kis nyiladozó gyermekeinknek.

2023. március 31-én Budapesten, az országos konferencián 350 óvodapedagógus már a második félévi terveket is megismerhette, valamint azokat a kiváló játékokat, amelyek a két regionális tanácskozáson nagy elismerést váltottak ki az óvodapedagógusok körében.

Az innovációban részt vett óvodák közül öt óvoda intézményvezetője vett részt azon a **workshopon**, ahol az innovációnk első félévi tapasztalatait az óvodai féléves nevelési értekezletek értékelései alapján tudták a hallgatóságnak prezentálni. Értékelés hangzott el a nevelőtestületek fejlesztői hozzáállásáról, a szülők tapasztalatairól, a gyermekek eredményeinek megfigyeléssel

rögzített méréséről. Örömmel tapasztaltuk a féléves munkánk eredményeit, hogy

- a gyermekeink otthon megérezttették szüleikkel, nagyszüleikkel a személyiségjegyeik változásait,
- a szülők örömmel fogadták az erkölcsi, szociális tulajdonságok tudatos fejlesztését az óvodai gyakorlatban,
- az óvodapedagógusok több segítséget tudtak egymásnak adni, hogy közös nevelési terveik elkészüljenek, és nem kell évenként újat írni, mert ezek nem változnak,
- megerősödött a nevelőtestület együttműködése a gyermekek személyiségének tudatos fejlesztése során.

Az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete honlapjára (<http://www.ovodak.org.hu/>) a művészeti programmal dolgozó óvodapedagógusok számára több mint 50 játékötlet, az innovációban részt vevő óvodák által kidolgozott jó gyakorlat került fel, hogy ezzel is segítséget adjunk óvodáik ez irányú fejlesztéséhez.

Az innovációnk második évében a gyermekek tevékenységeiben keressük azokat a lehetőségeket, amelyek kiválóan ráfókuszálnak, és tudatosan segítik a gyermekek személyiségjegyeinek fejlődését.

Bízunk benne, hogy óvodáinkban az állandó értékrend eredményeként sok-sok gyermek lesz természetes módon figyelmes, segítőkész, pontos, szorgalmas, kitartó, és örömeiket lelik az együvé tartásban!

Pivókné Gajdár Klára

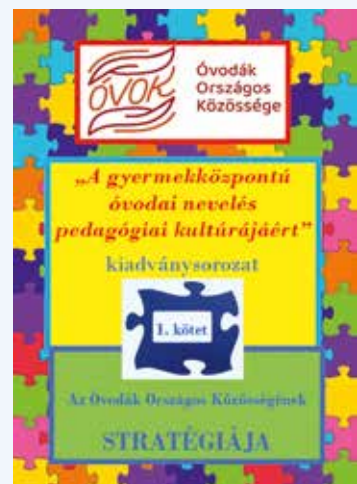
ny. óvodapedagógus, óvodai szaktanácsadó, a Családpedagógiai Egyesület régióvezetője, az Óvodák Országos Közösségének (ÓVOK) társalapítója

Emlékeztető az ÓVOK 6. szakmai találkozójáról, az első – ÓVOK által kezdeményezett, hagyományteremtő – Óvodák Napján rendezett programról

Ez alkalommal a ceglédi Lövész utcai óvoda fogadta be programunkat, ezúton is köszönjük a helyet és a szíveslátást a házigazdáknak!

Megtiszteltetés volt számunkra, hogy a Köznevelési Államtitkárság óvodai referense ismét velünk volt online. Külön öröm volt számunkra, hogy éppen erre a napra készült el kiadványsorozatunk első kötete is.

A szakmai nap moderátora Kissné Poór Beáta – az ÓVOK titkára – elsőként felkérte Hegedűs Ágotát, Cegléd város alpolgármesterét és Szekerné Veres Katalin intézményvezetőt, hogy nyissák meg a programot.

Az első előadó **dr. Pálfi Sándor**, az ÓVOK szakmai elnöke *Az ÓVOK stratégiája, a gyermekközpontú óvodai nevelés pedagógiai kultúrájának megteremtése* című előadásában elsőként bemutatta a jelen óvodájának üdvöztető és nem kívánatos ellentmondásait.

Szólt a kultúráról:

A családi kultúra után következik az óvodai kultúra, mit tegyünk a családi nevelés kiegészítójeként:

- Kövessük?
- Szembe menjünk?
- Átneveljünk?

Felhívta a figyelmet arra is, hogy a kényszerítés pedagógiája taszítja a kultúrát. A kultúrát nem szervezni, csinálni kell!

Beszélt a tevékenységről is, az **óvoda-pedagógus tevékenységeiről és a gyermeki tevékenységek** értelmezéséről, referenciáinak meghatározásáról.

Végezetül vázolta az ÓVOK stratégiájának ambícióit és kondícióit, idézte Brunsvik Terézt:

A nevelésben minden a lelkiségtől és a módszertől függ.

A következő előadásban **Pivókné Gajdár Klára** – ÓVOK-alapító – *A gyermekközpontú óvoda értékeiről és alapelveiről* beszélt.

Leszögezte, hogy az értékeket és alapelveket az ÓNOAP – Körmöci Katalin, dr. Pálfi Sándor, Pivókné Gajdár Klára által

továbbfejlesztett javaslata alapján emelte ki.

Idézte ebből a javaslatból a gyermekközpontúság meghatározását, amit kiegészített Vekerdy Tamás értelmezésével is, miszerint

A gyermekközpontúság azt a törekvést jelenti, hogy megpróbáljuk megismerni a gyereket fiziológiai, orvosi, pszichológiai, etnográfiai, antropológiai és egyéb szempontból. A gyermekközpontúság egyfajta szakszerűséget jelent.

Az óvoda gyermekközpontúságának legnagyobb veszélyeztetője az a szemlé-

• a környezet alakítása: berendezés, térelrendezés stb.

Vázolta a gyermekközpontúság lehetséges ellentétjeit, idézte Mérei Ferencet, aki azt mondta, hogy egy közoktatási rendszer **vagy gyermekközpontú, vagy intézményközpontú.**

Ezután sorra vett az értékeket, alapelveket, és rámutatott az értékek és alapelvek kapcsolatára is.

Dr. Nagy Lajosné Tündi összefoglalta az ÓVOK eddigi tevékenységét, a közös munka eredményeit, ismertette a további terveket.

*let, amely az óvodát az iskola-előkészítés színterének tekintí. **Az óvoda az iskolára szocializál**, de ezt sokan úgy értelmezik, hogy előkészít. Az óvodai alapprogram lényege, hogy az óvoda nem készít elő az iskolára. Az óvoda óvodás gyerekeket nevel, amely életkorban a játék a legfejlesztőbb tevékenység. Nem az irányított játék, nem a fejlesztő játék, nem a játékos tanulás. A szabad játék.*

*Az óvodában a kötelező foglalkozás csak azért „engedélyezett”, mert **módszertani szabadság** van. És ha az óvoda-pedagógus azt akarja, tarthat azt is.*

Összegezte praktikus szempontból is, hogy

a gyermekközpontúság azt jelenti, hogy a gyermek **valódi érdekeinek** és **valódi szükségleteinek** rendelünk alá mindent!

- a pedagógus munkarendjétől kezdve (heti váltás, délelőtti-délutáni műszak?)
- a folyamatos, rugalmas napirenden át,
- az eszközök, módszerek kiválasztásáig (**módszertani szabadság értelmezése, újragondolása szükséges**),

Az ÓVOK következő kötetében foglalkozunk a szükségletekkel, melyhez várjuk a „példaértékű gyakorlatokat” is!

A szakmai napot **konzultáció** zárta, ahol a jelenlévők beszéltek helyi értékeikről, valamint az általuk kitöltött anonim, papíralapú ÓVOK attitűdvizsgáló kérdőívről, ami egy későbbi országos online vizsgálat próbája volt.

Hagyományt szeretnénk teremteni azzal is, hogy a programjainknak helyet adó intézmények úgy váltsák egymást, hogy a jelen esemény házigazdái átadják a **stafétát** a következő rendezvényt befogadóknak.

Bacsó Flóra

mediátor, tréner, resztoratív gyakorlatok facilitátor (Partners Hungary Alapítvány és Mediációs Központ)
REC: Reflexió, Együttműködés, Csoportos támogatás

Az együttműködésen alapuló reflektív tanítási gyakorlat megerősítése a 0–10 éves korú gyerekekkel foglalkozó pedagógusok körében

Bár a reflexió kulcsfontosságú pedagóguskompetencia, a tanítói-nevelői munka során maximum egyedül, írásban történik. A reflexió ritkán történik meg együttműködő és személyre szabott – nemhogy örömteli – folyamatok segítségével. A motiváló, együttműködő, kreatív módszerekkel történő reflexió viszont megkönnyíti a pedagógusok mindennapi munkáját, valamint az oktatás-nevelés minőségének javulását, csökkenti a kiégés kockázatát. A strukturált, csoportos reflektív módszerek támogatást nyújtanak, megerősítik a szakmaiságot és növelik a pedagógusok összetartozás-érzését és megbecsültségérzését.

2022–2023 között öt szakmai szervezet élményszerű, csoportos reflektív módszereket vezetett be Belgiumban, Horvátországban, Magyarországon és Szlovéniában, összesen tíz nevelési-oktatási intézményben – ez volt a REC-program. A projektben, amelyet az Európai Unió Erasmus+ programja finanszírozott, a 0–10 éves gyermekekkel dolgozó pedagógusok és egyéb intézményi szakemberek szakmai és személyes támogatását állítottuk fókuszba.

A program felépítése és megvalósulása

A folyamat elején háromféle reflexiós módszerrel ismerkedhettek meg a részt vevő intézmények: WANDA eszmegbeszélő, video coaching, illetve hospitálás reflektív megbeszéléssel. Szakmai tanulóközösségek alakultak az intézményekben, amelyekben a résztvevők közösségi tervezés segítségével választhatták ki a nevelőtestület céljaihoz leginkább illeszkedő módszereket. 2021 októberétől 2023 áprilisáig havi rendszerességgel csoportos reflexiós alkalmon vehettek részt a nevelőtestületek. A folyamat a visszajelzések alapján abban segített, hogy a pedagógusok meglássák erősségeiket, merjék egymással megosztani szakmai elakadásait, ötleteket, bátorítást, elismerést kapjanak, szakmai tudatosságuk erősödjön. A 4 országból 20 pedagógus kapott lehetőséget arra, hogy 2023 májusában ellátogasson belga óvodákba és iskolákba, ahol a reflektív gyakorlatok már integráns részét képezik a pedagógusok életének.

A program végére fenntarthatóan működő, rendszeres reflexiós csoportok alakultak ki az intézményekben, amelyek

A konferencia résztvevői

Nagy Judit, a Balaton Óvoda óvodavezetője köszönti a konferencia résztvevőit

a program lezárulta után is folytathatják a rendszeres szakmai reflexiót.

A módszerek, amelyekkel a REC-programban dolgoztunk, a következők voltak.

WANDA esetmegbeszélő csoportmódszer

A WANDA esetmegbeszélő során a résztvevők először kiscsoportokban megbeszélnek, van-e olyan, a gyerekeket és a családjaikat érintő probléma vagy sikeres esemény a szakmai munkájukban, amit szeretnének közelebbről áttekinteni. Az eset kiválasztása után nyitott kérdések segítségével törekszünk a jobb megismerésre, anélkül, hogy meg akarnánk ezen a ponton oldani. Ezt követően, kreatív eszközökkel próbálunk belehelyezkedni az érintettek érzés- és gondolatvilágába, hogy a résztvevőket segítsük saját érzelmeik tudatosításában és azt, hogy az érintettek irányába nagyobb empátiával tudjanak fordulni. A résztvevők csak az utolsó szakaszban adhatnak ötleteket, tanácsokat. A tapasztalat azt mutatja, hogy a csoportban mindenki talál használható ötleteket a saját gyakorlata számára.

Hospitálással egybekötött reflektív beszélgetés

A pedagógusképzésről ismerős módszer célja a pedagógiai szakemberek kompetenciájának növelése, a kölcsönös tanulás és támogatás biztonságos légkörben, vizsgadrukk nélkül. A hospitálással egybekötött reflektív beszélgetés során olyan közös tudás kialakítására van lehetőség a nevelőtestületen belül, egy konkrét helyzet kapcsán, a Lépésről Lépésre módszertan gyermekközpontú alapelvei alapján, amely segít abban, hogy a megfigyelt kollégát a tanulásban, fejlesztésében és gyakorlatának megváltoztatásában támogassuk. A megfigyelés és az azt követő facilitált reflektív megbeszélés alapján mi is reflektálunk a saját gyakorlatunkra, és konkrét akciótervet dolgozunk ki a hatékony változás érdekében.

Videocoaching:

Gyakran vágyunk arra, hogy lelassíthassuk, visszapörgethessük az időt, amikor azon gondolkodunk, mit csinálhattunk volna másképp. A videocoaching éppen ezt segíti. 3-10 perces felvételek készülnek a csoport-

szobákban, osztálytermekben, amelyek a gyerekek közti, illetve a pedagógus-gyerek közti interakciókra fókuszálnak – azon belül is arra, hogy a gyerekek viselkedése mögött milyen szükséglet, igény fogalmazódik meg, és a felnőtt által adott válasz hogyan értelmezhető a gyerek szempontjából. A felvételt követően a képzett facilitátor a pedagógusokkal közösen értelmezi az interakciókat, mindig a gyerekek szempontjából, közösen arra keressük a válaszokat, melyek a már jól működő elemei az interakciónak, illetve mit érdemes megerősíteni, támogatni.

A hazai és nemzetközi tapasztalatokból **gyakorlati kézikönyv** készült, hogy a programban nem részt vevő intézmények is utat találjanak a hozzájuk leginkább passzoló reflektív módszerekhez.

A program zárókonferenciáját 2023. június 6-án Budapesten tartottuk a Balaton Óvodában, ahol a résztvevők kipróbálhatták a reflexiós módszereket is.

A szakmai anyagok ingyenesen letölthető a REC partnerség konzorciumi vezetője, a Partners Hungary Alapítvány honlapjáról: https://partnershungary.hu/hu_hu/rec-reflexio-egyuttmukodes-csoportos-tamogatasi/

KÖNYVAJÁNLÓ

Nyári élet úgy, mintha nyaralnánk! Őszi élet tervei örömteli tevékenységekkel DVD-melléklettel

A kézikönyv két témát dolgoz fel – nyár és őszi – négyféle megoldásban.

- A csatolt DVD segít betekinteni a gyermekek élménydús napjaiba.
- A csatolt dokumentumok mintát és segítséget adnak a tervezéshez.
- Sokoldalú ötleteivel megkönnyíti lehetőségeink átgondolását, és bő repertoárt biztosít az adaptáláshoz, így azokat saját óvodai életünkhöz igazíthatjuk.

A DVD-melléklet mindössze egy délelőtti mutat be, mégis aki megtekinti, elámul:

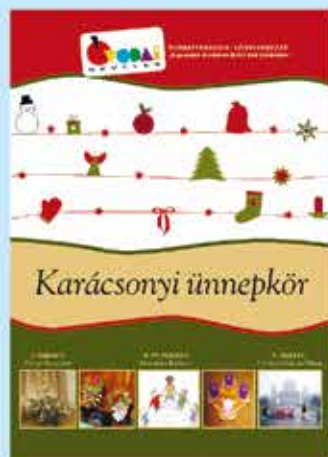
- a gyermekek örömteli, nyaralási élményt adó foglalatosságain,
- az óvoda saját, egyéni lehetőségeinek ilyen ötletes kihasználásán,
- az óvodapedagógusok és a dajka nyugodt, a gyerekekkel elmélyülten játszó, velük együtt élő kapcsolatán.

ÓVODAPEDAGÓGIAI KÖNYVSOROZAT

Körmöci Katalin:
**Kézikönyv
a projektszemléletű
óvodai életéről**

Perlai Rezsőné,
Körmöci Katalin,
Pivókné Gajdár Klára:
Karácsonyi ünnepkör

Pivókné Gajdár Klára:
**A gyermekekkel
együtt tervezzük óvodai
életünket**

Ágoston Valéria,
Katus Györgyné:
**Nem messze van ide
Kalocsa**

Körmöci Katalin:
**Hová bújít a matematika?
(I. kötet)**

Körmöci Katalin:
**Hová bújít a matematika?
(II. kötet)**

Körmöci Katalin:
**Hová bújít a matematika
(III. kötet)
Ügyeskedjünk együtt!**

**EGÉSZSÉGNEVELÉS
néhány lehetősége
az óvodai élet
mindennapjaiban**

Ágoston Valéria:
**„CSILLAGLESEN”
Az óvodai
tehetséggondozás
ösvényein**

Sinkovicsné Király Angéla,
Illyés Ilona,
Tekes Zsuzsanna,
Ács Ildikó:
– Nyári élet úgy,
mintha nyaralnánk!
– Őszi élet tervei
örömteli tevékenységekkel

Megrendelhető:

Sprint Kft., 1137 Bp., Újpesti rkp. 7., fszt. 2.
Telefon: 237-5060

E-mail: elfizetes@sprintkiado.hu

Sprint Kiadó honlapján: www.sprint-kiado.hu

ÓVODAPEDAGÓGIAI KÖNYVSOROZAT

Körmöci Katalin:
Süssünk-főzzünk együtt,
táplálkozunk
EGÉSZSÉGESEN!

Körmöci Katalin:
ÓVODAI KALENDÁRIUM
öröknaptárral

Hornyán Anna:
„SZUBJEKTÍV ÚTMUTATÓ”
a projektszemléletű
óvodai élet bevezetéséhez,
gyakorlatban történő
alkalmazásához

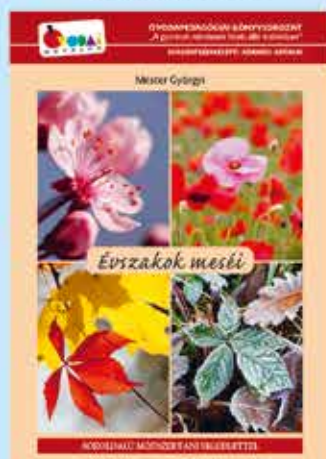
Körmöci Katalin:
Gyermekeink érdekében,
fejlődésük elősegítésére
A személyes bánásmód
kézikönyve

Dr. Pálfi Sándor:
Az óvodai játék
a gyermekközpontúság
mutatója

Dr. H. Tóth István:
ÉRTÉKKERESÉS
Az óvodai magyar nyelvi nevelésért
a hagyományápolás
tükrében
Szemlélődés – hozzáadás –
hasznosság

Mester György:
Évszakok meséi
Sokoldalú módszertani
segédlettel

Hornyán Anna:
KONFLIKTUSKEZELÉS
Az óvodában alkalmazható
hatékony konfliktuskezelési
módszerek
szubjektív ötlettára

Pálfi Judit:
Tehetséggondozás
mesepárnás meséléssel
Komplex művészeti
nevelés az óvodában

Mester György:
Jeles napok meséi

Megrendelhető:

Sprint Kft., 1137 Bp., Újpesti rkp. 7., fszt. 2.
Telefon: 237-5060

E-mail: elfozetes@sprintkiado.hu

Sprint Kiadó honlapján: www.sprint-kiado.hu

DVD-AJÁNLÓ

DVD 1:
Sajátos nevelési
igényű gyermekek
óvodai életének
bemutatása

DVD 2:
Egy fejlesztő óvodapedagógus
munkájának bemutatása
magatartási és tanulási
nehézségekkel küzdő gyermekek
csoportjában

DVD 3:
A tanfolyámra várva II.
Az óvodapedagógus
sikeresége a látogatás
és a minősítés
időtartamában

DVD 4:
„Szakmai megálló
tudásgyarapításért, a szakmai
elvárások teljesítésének érdemi
megsegítése a pedagógusok
értékelési rendszerében”

DVD 5:
„AZ ÉLET FORRÁSA A VÍZ”
Aviz világnapja
a Katica csoportban

DVD 6:
DIFFERENCIÁLT, SZEMÉLYES
BÁNÁSMÓD
A 3-4-5 és a 2 és 6-os
kompetenciák tükrében

DVD 7:
„A JÁTÉK a kisgyermekkor
legfontosabb és legfejlesztőbb
tevékenysége, s így
az óvodai nevelés leghatékonyabb
eszköze”

DVD 8:
Külső világ tevékeny
megismerése matematikai
tapasztalat-szerzéssel
a játékoság jegyében

DVD 9:
A mozgás öröm,
szükséglet, egészség!
18. Országos Szakmai Óvodai
Összejövetel a gyermekek
mindenek felett álló érdekében

DVD 10:
„ÉN IS SEGÍTSÉGRE
SZORULOK”
20. Országos Szakmai Óvodai
Összejövetel a gyermekek
mindenek felett álló érdekében

DVD 11:
Projekt-szellemű óvodai élet
a Süni csoportban
Budaörsi Csicseregő Óvoda
német nemzetiségi nyelvi nevelést
biztosító intézmény

DVD 12:
XXI. századi család
és az óvoda korszerű
partnersége gyermekeink
harmonikus fejlődése
érdekében
22. Országos Óvodai Szakmai
Összejövetel a gyermekek mindenek
felett álló érdekében